

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravišтво „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopiše do odpovedi. — Udje „Katol. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravišтво: Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Ne zaprte reklamacije so poštnine proste.

Zveza slovenskih mladeničev.

Krasan je bil mladeniški dan dne 8. junija v Ljutomeru! Od vseh krajev, celo iz Savinjske doline so prihitali naši miljeni mladeniči v ogromnem številu v Ljutomer, da se udeležijo ustanovnega shoda svoje Zveze, Zveze slovenskih mladeničev. Nebo nam je bilo naklonjeno, ustavilo je ta dan svoje deževne pošiljatve, gorko solnce je za hipe zvedavno pogledalo iz zaoblakov, kaj dela mladi slovenski svet danes v političnem središču majske ravnani. Ljutomer, v kolikor je katoliško-naroden, se je odel s praznično obleko. Veselo so plapolale na mnogih hišah in iz stolpa slovenske trobojnice, mladeničem v pozdrav.

Duševno razpoloženje mladeničev je bilo vsled prijaznega sprejema v Ljutomeru povzdignjeno, srca njihova odprta za vse blago in plemenito. Zato je tudi sveto navdušenje za naše verske in narodne vzore mogočno valovalo v mladih središčih. Slavilo je svoje najlepše zmagovalstvo! Lep dan je bil mladeniški praznik v Ljutomeru, in kdor se ga je udeležil, ga ne bo pozabil svoje žive dni!

Ob 10. uri so se zbrali mladeniči v župnijski cerkvi k svetemu opravilu. Slovesno propoved je prevzel vnet prijatelj naše mladine prof. dr. Jero v šek, ki je v nemal z ognjevit besedo mnogoštevilne, pazljive poslušalce za hraber in vstrajen boj pod zastavo Kristusovo ter slikal lastnosti, ki morajo dihati pravega krščanskega slovenskega mladeniča. Sv. mašo je služil ljutomerski dekan Jurkovič, ki je našemu mladeniškem gibanju od nekdaj s celim srcem naklonjen.

Ob 1 uri popoldne se je začelo zborovanje na Vaupotičevem vrtu, ki se je kmalu napolnil do zadnjega prostora z mladimi zborovalci. Podpredsednik Slov. kršč. soc. zveze prof. dr. Hohnjec otvoril zborovanje ter pozdravil v vznesenih besedah slovensko mladino. Spomlad se poslavlja v naravi. Umika se pred žgocimi solničnimi žarki zadnjih dni, ki so ji skoraj opalili nežno, cvetočo polt. Predno pa se je docela ločila od nas, oglasila se je še pri svoji ljubljenci, slični ji po duši in telesu, pri slovenski mladini. „Pomlad sem tukaj vaših nad“, k vabeče šepetala, nalahko potrkala ob mlada srca ter dihlila v nje s čarobnim dihom ljubezni in življenja. In res se ji je posrečilo v središču naše mladine zanetiti isto mogočno hrepenenje in združiti mlada srca tesno in trdno med seboj, da so po cellem Slovenskem Stajeru kakor ena velika greda, na kateri je vzklila najlepša cvetka naše letošnje spomladi: „Zveza slovenskih mladeničev.“ (Veliko odobravanje.) Pozdravljena ljubezniva cvetka, ožarjena z bleškom prijetno ubranih barv slovenske trobojnice! Veseli se te slovenski narod, ker si od tebe obeta obilnega sadu. Veseli se te katoliška cerkev, ker jo zvezin znak zagotavlja, da se slovenska mladina opira na križ, da se tesno oklepa križa in vere Tistega, ki se je daroval za vse človeštvo na križu. (Odobravanje.) Raduje se nad teboj S. K. S. Z., ki se neumorno trudi, da je slovenski mladini in vsemu slovenskemu ljudstvu duševna mati. Veselimo se vas, slovenski mladeniči, tudi mi, ker upamo in vemo, da boste naši sobojniki za najlepše ideale in najvažnejše cilje slovenskega naroda. Zato pa, vrli slovenski mladeniči, iskreno pozdravljeni! Pozdravljeni ne samo vi, ki ste danes tukaj zbrani, ampak tudi tisti, ki niso mogli priti, pa so sedaj v duhu med nami, pozdravljeni vsi naši hrabri in vstrajni somišljeniki! Želel bi v tem trenutku, naj bi zvočni valovi ponesli do zadnje hiše in bajte po naši domovini pozdrav in ob enem prijazno vabilo slehernemu slovenskemu mladeniču. (Viharno odobravanje.) Nato pozdravi gg. poslanca dr. Kreka in dr. Korošca, 5 članov katoliškega akademikega društva „Zarja“ in 2 zastopnika S. K. S. Z. iz Gorice.

Državni poslanec dr. Korošec prinaša pozdrave onih poslancev, ki so združeni v Slovenskem klubu, osobito pa onih Stajerskih poslancev, ki so izvoljeni na programu Slovenske kmečke zveze in ki so ostali tudi zvesti Kmečki zvezi. (Vskliki, pomenljivi posmehi, kliči: Ploj.) Misli in srca slovenskih poslancev so pri slovenskih mladeničih. Ta ozka vez med nami naj ostane trajna!

V imenu slov. kat. akad. teš. društva „Zarja“ v Gradcu govori njen predsednik iur. Ivo Česnik.

Pozdravlja mladeniče somišljenike in slika izdajalsko zadržanje slovenskih liberalnih visokošolcev v Gradcu in na Dunaju, ki se sedaj prilizujejo nemškimi buršem, od katerih so dobivali prej batine. (Ogorčeni kliči: Sramota!) Slovenska krščansko-misleča akademika in naša kmečka mladina sklopata danes tesno prijateljstvo med seboj, in ko pride za njiju velik dan dela, bo zmaga na naši strani. (Veliko navdušenje.)

Zastopnik goriške S. K. S. Z. Kremžar pozdravlja zbor v imenu goriške krščanske izobraževalne organizacije. Govornik poudarja važnost mladinske organizacije, ki stremi za tem, da se presnuje naše narodno in politično življenje na podlagi krščanskih načel. Brzverski liberalizem je spravil našo človeško družbo narazen. Vse stare oblike razpadajo. V tem važnem trenutku je potrebno, da si je posebno mladina v svesti svoje naloge: ozdraviti človeško družbo s pomočjo krščanske organizacije. Bilo je ob času francoske revolucije, ki je hotela uničiti vsako verstvo, ves tedanji družabni red. Ko je ta revolucija najbolj divjala, se je dvignila četa neustrašenih poštenih francoskih mladeničev, ki so jih nazvali „zlata mladina“, ter je neustrašeno uničila terorizem revolucije. Tudi naši Stajerski fantje, ki se zbirajo v svoji zvezi, so „zlata mladina“, ker bodo uničili krivi liberalizem, ki skuša uničiti zdravo jedro našega slovenskega ljudstva. Prva misel krščanske organizacije se je porodila tam, odkoder je prišel govornik, na Goriškem. Njen početnik je laški biskup Anton Mahnič. Tam je izšlo solnce našega gibanja. Slo je preko Kranjske na Stajersko in Koroško. Na Goriškem pa je ta misel med tem zatemnela in goriška slovenska mladina je mnogokje prišla pod upliv krivega liberalizma. Sicer je marsikod lepo organiziran krščanski goriški mladenič, a še mnogo manjka, predno se bo dohitelo, kar je zamujeno, da bo goriški slovenski mladenič organiziran tako lepo, ko Stajerski. Naj to čvrsto gibanje na Stajerskem potegne za seboj tudi goriško mladino, ki naj se otrese liberalnega jarma. V imenu goriške S. K. S. Z. želi Stajerskim mladeničem čisto uspeha in božjega blagoslova.

Med burnim ploskanjem nastopi državni poslanec dr. Krek. V šaljivem tonu je povedal veliko resnobnih naukov in prevažnih resnic. Razpravlja glavne čednosti, ki bi jih želel slovenskim mladeničem. Te so: 1. Radovednost. Vsa učnost sloni na radovednosti. Kdor ni radoveden, ta se ne bo nič učil in tudi ne bo nič dosegal v življenju. Mladina si mora vse ogledati, kar se godi okrog nje, zanimati se mora za vsako najmanjšo stvar. Tak mladenič se mnogo nauči in dobro izobrazi ter more potem z zadovoljnostjo reči, da ni bil zastoj radoveden. — Druga čednost, ki bi jo naj imel slovenski mladenič, je predrznost. Lepa čednost je sicer ponižnost, a v javnem življenju ni povsod na pravem mestu. Če je stvar dobra, mora zastaviti mladenič vse svoje sile za njo in če mu preti tudi nevarnost. Nič se ne bati in pogumno naprej! To naj bo načelo vsakega slovenskega mladeniča. — Kot tretjo čednost navaja dejstvo, da pravi slovenski mladenič ni rad dolžen. Pred vsem v navadnem pomenu. Slovenski mladenič naj ne dela dolgovi in če je že ima, naj gleda, da jih brž ko mogoče poravnava. Drugič pa v prenesenem pomenu. Če vidi slovenski mladenič, da dela kdo krivico njegovemu stanu ali narodu, naj tega ne gleda mirno, ampak naj mu povrne „milo za drago.“ Sv. pismo novega zakona sicer pravi: Če te kdo vdari po enem licu, drži mu še drugo. Ta izrek velja za osebno, ne pa vselej tudi za javno življenje. V javnosti, kadar se gre za obrambo lastne narodne kmečke časti, se je večkrat treba ravnati po pravilu: Če daš ti meni eno klobuto, vrnem ti jih dve. Če kdo mirno trpi klobuto, škoduje s tem svojemu stanu, oziroma svojemu narodu. Tudi to je treba pomisliti, da se to, kar se je enkrat sklenilo, tudi mora izpeljati. Mladeniške zveze naj v tem oziru nikakor ne delajo dolga pri nasprotnikih. — Najpoglavitejša lastnost pa, ki naj bi dičila vsakega pravega slovenskega mladeniča, naj bo, da ne vpraša, koliko to nese. Tega zaveden slovenski mladenič ne sme nikdar storiti. Treba je tudi požrtvovalnosti. Materialistična misel

se mora iztebati iz celega življenja. Za njo naj ne bo prostora v srcu slovenskega mladeniča. Treba je, da z veseljem kaj žrtvuje za dobro stvar, ne pa vpraša, koliko bi ta stvar nesla, kakor dostikrat store gotovi prijatelji ljudstva, ki z nekako narodno sentimentalnostjo darujejo, rečemo kakih 10 K za „narodno“ stvar, potem pa priprosto ljudstvo takoj odirajo za kakih 30 kronic. Najtrdnjša opora požrtvovalnosti pa je versko priprisanje. — H koncu se pozivlja navzoče mladeniče, naj združujejo te štiri prelepe lastnosti pravega slovenskega mladeniča v eno točko in tako oboroženi naj krepko branijo pravice slovenskega naroda. Naj jim bo vedno pred očmi znak, ki ga nosijo na prsih. Križ pomeni, da so krščanski mladeniči, naj se torej križa in vere nikdar ne sramujejo, trobojnica pomeni, da so slovenski mladeniči, da se torej hočejo vedno potegovati za pravice slovenskega naroda.

Veliko navdušenje je zavladalo med mladeniči, ko je končal dr. Krek svoj govor. Upati je, da teh besed nikdar ne bodo pozabili.

Sledi pevski zbor.

Na to nastopi, viharno pozdravljen, g. dr. K. Verstovšek ter govori kot odposlanec S. K. S. Z. o pomenu mladeniške organizacije. Mladina je up slovenskega naroda; prevzeti bode morala kmalu na svoje rame težavno javno delo, hramiti bode morala sama najlepše svetinje, verske in narodne. Da ne opeša v tej hudi borbi, jo je treba utrditi, okrepčati. Govornik poda na kratko uspešni razvoj izobraževalnih društev na Spodnjem Stajerskem in opozarja na dejstvo, da se mladeniči, ki zapustijo šolske klopi, izogibljejo starejših, izkušenih fantov, tako da čisto zaidejo na kriva pota tudi na deželi. Valovi novodobnega liberalizma in socialističnega svetovnega naziranja so preplavili deželo do zadnje gorske vasice in povzročili do cela drugo življenje na kmetih. Zlasti je velike nevarnosti za te mladeniče zabava v prostih časih; dočim se hoče mladenič razvedriti v navadni zabavi, trpi le duševno in telesno. Treba je torej uporabiti prosti čas v pošteno zabavo, pouk in izobrazbo. Mladeniška zveza mora skrbeti, da dovede vse mladeniče v svoj krog, kjer se bodo bodrili sami sebe in utrjevali mlajšim tovarišem značaj. Pomen te zveze je torej jako blag: 1. da nadaljuje vzgojo mladeničev, ki so zapustili šolske klopi; 2. da utrdi njihov značaj; 3. da jim oskrbi pravo zabavo in jih privadi na pouk in izobrazbo v prostem času; 4. da vzbuja v njih smisel, razum in ljubezen do domače grude; 5. da jih ojači v boju proti cerkvi in njih naukov; 6. da jim ohrani spoštovanje do svojega maternega jezika in slovenskega naroda. Govornik opozarja še na druge točke, ki jih bode morala izpeljati mladeniška zveza; med drugim bode treba uvesti na cellem Sp. Stajerskem natanke zapiske vseh onih mladeničev, ki se podajo v službo v trge in mesta, da se bodo lahko pazilo na nje in jih obvarovalo renegatstva; poda nam živo sliko teh slovenskih naseljnikov v mesta in trge, ki tlačijo v narodnem oziru svoje rojake in jih zaničujejo itd. Dasiravno je delo jako težavno, ga bodejo mladeniči premagali v skupnosti. Zato jih govornik vspodbuja na složno, skupno delo in jih pozivlja, da store obljubo in prisego na geslo, katero jim podaja lepi znak slovenskih mladeničev: znamenje križa in narodna trobojnica. Polni radosti in navdušenja so dvignili mladeniči roko in glasno prisegali, da bodo ostali zvesti načelom, katera jim zasnuje lepi znak. Prisega je napravila nepopisno veličasten utis na vse navzoče; govorniku so klicali gromovito živio za poučne in navduševalne besede. (Burno odobravanje.)

Cetrta točka dnevnega reda je bila volitev odbora. Dr. Korošec pojasni razmerje Zveze slovenskih mladeničev do S. K. S. Z. Zveza slovenskih mladeničev ni samostojno društvo, temveč odsek skupne S. K. S. Z. z lastnim odborom in posebnim opravišnikom. Odbor Z. S. M. bo dvojen: širji in ožji. V širji bodo vstopili vsi načelniki mladeniških zvez na Spodnjem Stajerskem. Ker bi se pa tak odbor ne mogel dostikrat sestati, bo potrebne posle opravljal ožji odbor. Ta se je po soglasnem pritrjevanju navzočih mladeničev tako sestavil: za predsednika je bil z vsklikom izvoljen mladenič Franc Žebot iz St. Ilje v Slov. gor., za odbornike pa: mladenič Zličar iz St. Jurija ob juž. žel., Matija

Babič iz Ljutomer in Jože Šut; S. K. S. Z. je poslala v ta odbor kot svojega zastopnika g. kornega vikarja Kociperja v Mariboru.

Dr. Hohnjec v iskrenih besedah pozdravi prvega predsednika Z. S. M. ter ga prosi, naj tiste lepe moči duha in srca, ki mu jih je dal Bog, posvečuje zvezji, kateri od sedaj načeluje, in naj to zvezo vodi krepko in srečno v pravi napredek slovenske mladine in v blagor celega naroda. Nato odloži vodstvo zborovanja, katero prevzame Franc Zebot.

Ta se pred vsem zahvali za veliko zaupanje, ki se mu je izkazalo, in obljubi, da bo storil vse, kar je v njegovih močeh, da se doseže prelepi namen novoustavljene zveze. Prosi mladeniče-tovariše, naj ga pridno in vztrajno podpirajo, da bo prepotrebna Z. S. M. razprostrla kmalu svoja krila po celem Spodnjem Stajerskem. Nato se zahvali vsem tistim, ki so sodelovali, da je današnja slavnost res uspela tako krasno, pred vsem pa slavnemu pevskega društva v Ljutomeru, njegovemu pevovodji g. učitelju Francu Zacherl in predsedniku g. Josipu Velnar, kakor tudi cenjenim gospodičnam, ki so tako lepo pele in delile šopke.

Dr. Jerovšek prebere mnogoštevilne brzajavne in pismene pozdrave.

Potem pozdravi Karba, tajnik izobraževalnega društva v Studencih, Z. S. M. ter označi načela, katerih se naj vselej drži.

Sledili so nagovori mladeničev iz raznih krajev. Veselili smo se v srečo, ko smo poslušali te mladeniče. Kako so nastopali brez strahu in brez neokretnosti! Kako gladko jim je tekla beseda! Kako vneto so branili najlepše svetinje našega naroda! Kako so se zavzemali za svojo Zvezo! Kdor jih je poslušal, je moral priznati, da delo naših izobraževalnih društev in mladeniških odsekov ni bilo zastoj, temveč je že doseglo prav lepe uspehe.

Govorili so Zličar iz St. Jurija ob juž. žel., Roškar od Sv. Benedikta v Slov. gor., Medvešček v imenu telovadnih odsekov na Goriškem, Sparl iz Jarenine, Šaubah v imenu koroških mladeničev, Babič iz Krapja pri Ljutomeru, Fabijan od Sv. Petra nize Maribora, Poljanec od Sv. Antona v Slov. gor., Gašparič iz Velike nedelje, Borko od Sv. Antona v Slov. gor., Verk iz Sv. Petra v Medvedovem selu.

Nato sklene odbornik Babič mesto predsednika, ki je že prej moral oditi na vlak, zborovanje.

Bil je krasen dan 8. junija v Ljutomeru, pravi mladeniški praznik! Bog daj, da bi kmalu imel vrednega naslednika!

Prijavimo mnogoštevilne brzajavne in pismene pozdrave, ki so se ta dan poslali slovenskim mladeničem v Ljutomer:

St. Jurij v Slov. gor. Vsem danes na mladeniškem shodu v Ljutomeru zbranim najiskrenejše pozdrave! Mladeniči! Med vami danes sklenjena zveza naj vas spremlja vse življenje, daje naj vam moč, krepko, pogum za boj za vero sveto in lepo našo slovensko domovino. Bodi vam pa tudi vir in pravi tir za skupno delo v blagor vaš, v vzgled vsakomur, kdor ni naš! Z Bogom naprej do zmage! V imenu Kmečke zveze Iv. Roškar.

Dunaj. Naprej armada zbrane mladine za čast, srečo roda, domovine. Gostinčar.

Maribor. Živila slovenska mladina. Bodočnost je vaša. Zidanšek, Kavčič, Stegenšek, Fink, Rant.

Maribor. Duh resnice vas zedini — v blagor veri, domovini. V duhu z vami. Mariborski bogoslovci.

Sv. Lenart v Slov. gor. Pozdravljeni bratje tovariši! Bog naj blagoslovi skupno delo v prid ljudstva slovenskega. Mladeniška zveza Sv. Jurij v Slov. gor.

Celje. Kot skala močna bo domovina — če složna bo naša krščanska mladina. Telovadni odsek v Celju.

Celje. Vihra, naj tuli ta liberalni piš, — zastava naša v boju je in bo sveti križ. Mladeniška družba v Celju.

Praga. Delegati češki, hrvaški, poljski in slovenskih akademikov mladeniški zvezi krepko: skupaj na plan! Sedlak, Vac. pl. Sabatovski, Božič, Puntar.

Mozirje. Slava zborovalcem, živila mladina pripravljena za boj proti sovražnikom vere in domovine. Izobr. društvo Nazarije.

Sv. Križ nad Mariborom. Kmečko bralno društvo pri Sv. Križu nad Mariborom kliče mladeniški zvezi na ustanovnem shodu: živi, rasti, procvitaj.

Ljubljana. Slovenski mladeniči, združite se v obrambo domovine naše, ki bodi vedno zvesta veri in mili govorici naših pradedov. Poslanec Povše.

Selce. Le čvrsto stojte v boju za dom, — do zmage hitite, če udarja tud grom. Rožnik, župnik; Demšar, poslanec; Smid, župan.

Kozje. Upanje boljše bodočnosti, naša mladina, krepko naprej z Bogom za mili slovenski rod pod izvrstnim vodstvom. Dr. Krek in dr. Korošec. Živila! Dr. Jankovič, rojak dekan Tomažič.

Dunaj. Slovensko akademsko društvo „Danica“ na Dunaju kliče: hrabro z nami, naprej na delo krščansko.

Maribor. Slovenskim mladeničem v Ljutomeru kličemo: Pogumno naprej! Poderimo vse ovire in naprej! Uredništvo „Slovenskega Gospodarja“.

Maribor. Nikoli narod ne zgine, če tudi ga ves svet tepta, ki poln kreposti je vrline, poln vere v sebe in Boga. Uredništvo „Našega Doma“.

Gorica. Čvrsto zmagovalno naj zaplava zastava poštene slovenske mladine, Bogu v čast, narodu v obrambo, sovragu v trepet; v duhu smo z vami slovenski in hrvaški bogoslovci v Gorici.

Ljubljana. Na sredi pota na kolodvor zelo obolel, da sem se moral vrniti. Pozdravljam mladeniče slovenske, ki naj rodi sadov nebroj veri, domovju in človeštvu v prid, sovragom v kljub. V imenu zveze telovadnih odsekov Tersaglav.

Slivnica pri Mariboru. V duhu sem pri vas, želeč krasnega uspeha in razvoja. Kvišku, zastavo! Državni poslanec Pišek.

Slivnica pri Mariboru. Mladina, up bogočnosti, združuj se. V slogi je moč in krepek prospeh. Bralno društvo v Slivnici in požarna bramba Hotinjavas.

Sv. Peter v Medvedovem selu. Pozdravljen zbrana mladinska armada, najboljši up našega naroda, vaša zveza naj raste in cvete, naj združi južnoštajerske mladeniče. Naj pa bo tudi v bodoče vzorna naša mladeniška organizacija. Bog blagoslovi vaše delo! Fran S. Gomilšek, župnik.

Sv. Rupert na Kranjskem. Vsi mladeniči v nepremagljivo falango krščanske vojske za Boga in ljubo domovino! Vsem bratom: Na zdar! Telovadni odsek Sv. Rupert.

Dobrna pri Celju. Zbranim tovarišem pošilja iskrene pozdrave Mladeniška zveza, na Dobrni.

Sv. Lenart v Slov. gor. Vrlim slovenskim fantom pošilja iskrene pozdrave dr. Tiplič.

Sv. Lenart v Slov. gor. Nemogoče se osebno udeležiti pozdravljam neustrašene slovenske mladeniče, ter želim najboljšega uspeha. Fr. Makso Kramberger.

Ljubljana. Pozdravljena slovenska mladina! Zvestih sinov, vrlim hčera je vesela domovina. Poslanec Žitnik.

Bilje. Duh krščanske demokracije naj obvlada vso Slovenijo! Živila prednja straža! Kat. slovensko izobraževalno društvo v Bilju na Goriškem.

Kozje. Kličemo vam, ker smo v duhu z vami: Le naprej za zastavo Slave, vse za vero, dom, cesarja. To je naša srčna častitka vam vsem zbranim mladeničem, braniteljem naše majke Slave. Z Bogom in Marijo za našo ljubo slovensko domovino. Bralno društvo.

Liberalna, Zadružna zveza v Celju in — koroški Slovenci.

Boj, katerega bije Narodna stranka v Celju proti vsemu, kar se ne ukloni njej, njeno protikrščansko in nenarodno postopanje ter najgrša gonja v listih „Domovina“ in „Narodni List“, kakor tudi delovanje Zadružne zveze v Celju, katera ni nič drugega nego gospodarski odsek Narodne stranke, nas silijo, da v korist dobri stvari, katero zastopajo koroški Slovenci, spregovorimo nekaj odkritih besed in opozorimo koroške Slovence na to, da oni nehoti podpirajo Narodno stranko in vsa njena prizadevanja.

Jasno dokazano je, da je Zadružna zveza v Celju popolnoma v službi Narodne stranke. Saj ustanavlja le zadruge za pristaše Narodne stranke, v vseh novih posojilnicah tvorijo načelstvo izključno pristaši Narodne stranke, povsod, kjer se nahajajo posojilnice, katere so prave kmečke posojilnice, a imajo to napako, da jih vodijo pristaši S. K. Z., ustanavlja proti-posojilnice, katere ne nudijo niti toliko ugodnosti kakor naše posojilnice. Mi bi ne imeli nič proti temu, ako bi nasproti kapitalističnim Schultze-Delitschevкам ustanavljala Rajfajznovke, ker to delo se mora pri nas povsod izvršiti, da postane ljudstvo deležno vseh ugodnosti, katere nudijo le Rajfajznovke. Ustanavljanje Rajfajznovk proti Rajfajznovkam pa dokazuje, da navajajo politični razlogi Narodno stranko k ustanovitvi. V večini pravil teh novo ustanovljenih zadrug se nahaja določba, da se morajo razglasiti priobčiti v listih „Domovina“ ali „Narodni List“, v listih, ki bolj zlobno in ostudno pišejo kakor „Slovenski Narod.“ Te določbe imajo namen, pridobiti inserate za te liste in jih na ta način pomagati vzdrževati.

Zadružno zvezo v Celju vodi Jošt, kateri dobi potrebne inštrukcije od dr. Kukovca in znanega večaka dr. Božiča. Jošt zna, če je na Koroškem, pobožno oči zavijati, se dela najbolj pobožnega človeka, govori in piše tako, da bi nobeden duhovnik ne mogel lepše. On igra dve ulogi, v Koroškem se sam nazivlje klerikalec, v Celju pa zabavlja čez vsakega, ki ne trobi v rog Narodne stranke. Elvo par vzgledov! Ko se je ustanovila Narodna stranka, je čutil Jošt — nepristransko, katoliško-narodno misleč Slovenec — potrebo, govoriti na ustanovnem shodu Narodne stranke v Celju in razviti načrt, po katerem se naj potem gospodarskega dela utrdi liberalna stranka; v volilnem boju je govoril na shodih v celjski okolici za Robleka, peljal se je v Velenje praznovati zmago liberalnega poslanca Jezovnika. Kako on želi sodelovanje duhovnikov pri

zadrugah, nam priča slučaj Poljčane; več mož je v „Slovenec“ s svojim podpisom potrdilo njegove besede. On, ki se dela na Koroškem največjega prijatelja duhovnikov, ni nastopil proti tem možem, kateri so razkrinkali njegovo ljubezen do duhovnikov. Jošt je voljen v izvrševalni odbor liberalne Narodne stranke, je ustanovil liberalno posojilnico „Lastni Dom“ v Celju, zadruge „Narodna založba“, ki ima namen vzdrževati liberalno časopisje in je duša vseh podjetij. Jošt je glavni član konzorcija „Domovine“, ki po svojem blatenju daleč prekaša „Slovenski Narod.“ Ta dejstva pač jasno govorijo in kažejo Jošta v pravi luči!

Kdo vzdržuje „Domovino“? Zvezna tiskarna, katero vzdržujejo v obilni meri s svojimi delnicami, naročili itd. koroški Slovenci. Koroške posojilnice so sedaj, ko zapuščajo druge posojilnice celjsko liberalno Zadružno zvezo, glavna opora njej in Narodni stranki, katera se naslanja na Zadružno zvezo kot svoj zavod.

Bridko občutimo mi, da bratje po mišljenju podpirajo naše najhujše nasprotnike. Kaj bi rekli koroški Slovenci, če bi štajerski Slovenci, pristaši S. K. Z., podpirali list „Korošec“? Jošt pa podpira — seveda na tihem — tudi koroške liberalce. Jošt je že ob času prihoda dr. Müllerja v Celovec, v katerem je že takrat videl liberalnega voditelja, pridno agitiral pri posojilnicah za to, da naj ne podpirajo samo dr. Brejca, temveč tudi dr. Müllerja. Jošt agitira na štajerskem in tudi na Koroškem, kjer se čuti varnega, n. pr. v Borovljah, Glinjah itd. za list „Korošec.“ Jošt je začel tudi na Koroškem pogubonosno, bratomorno gospodarsko politiko s tem, da je ustanovil proti posojilnici v Podljudelju, katera se ni hotela podvreči njegovi politični komandi, v pol ure oddaljenih Borovljah konkurenčno posojilnico.

Koroški rodoljubi naj uvažujejo ta dejstva in naj razmišljajo o tem, kaj jim je storiti. Nekaj bi jim svetovali, namreč, da z nami spodnještajerskimi Slovenci, pristaši S. K. Z. nastopijo skupno pot pri gospodarskem delu, ako se še čutijo preslabe za svojo lastno organizacijo. Koroške posojilnice so, ker razpolagajo z obilo odvišnim denarjem, mogoče gospodarski činitelj in tvorijo trden temelj vsej drugi gospodarski organizaciji. Koroške posojilnice plačujejo lepe tisočake letnih prispevkov celjski liberalni Zadružni zvezi, a imajo — bore malo od tega. Celjska Zveza ni nikdar razmišljala o tem, kako bi izvedla drugo gospodarsko organizacijo na Koroškem, ker razun par posojilnic ni ničesar storila za gospodarsko povzdigo koroških Slovencev.

Koroški Slovenci in spodnještajerski Slovenci, pristaši S. K. Z., zastopniki kmečkega ljudstva, imamo iste težnje, spaja nas ista ljubezen do slov. naroda, isto mišljenje, ista želja, gospodarsko dvigniti kmečko ljudstvo, zato moramo korakati skupno, rama ob rami. Če hočemo koroški Slovenci sebi in nam dobro, če nočemo še nadalje podpirati liberalcev, naj ustanovijo svojo lastno zadružno organizacijo, oziroma, če se za to čutijo preslabe, z nami vreči. Naša organizacija bo do konca leta stela okrog 100 zadrug in bo razpolagala s potrebnim številom uradnikov. Pričakujemo, da stopijo koroški rodoljubi v najkrajšem času z nami v zvezo in se osnuje skupna gospodarska organizacija za Spodnje Stajersko in Koroško. Vsa nadaljna pojasnila daje dragevolje vodstvo S. K. Z. v Mariboru.

Somišljeniki! Somišljenice!
Zahtevajte v vseh prodajalnah in tobakarnah vžgalice „Slovenske krščanske socialne zveze“: V koorist obmejnem Slovencem!

Politični ogled.

— Državni zbor nadaljuje razpravo o proračunu. Ta teden pridejo k besedi tudi nekateri udje Slovenskega kluba.

— Nova trozveza. Evropski listi poročajo, da se snuje nova trozveza med Anglijo, Francijo in Rusijo proti trozvezi Avstro-Ogrske, Nemčije in Italije. Francoski in ruski listi pa javljajo, da se nova trozveza pobriga za zvezo slovanskih držav na Balkanu: Srbske, Bulgarske in Črne Gore.

Mala politična naznanila.

Dne 5. junija: Nemška radikalca Kasper in Wolf sta naznanila, da izstopita iz odbora nemške devetorice. Izstopila sta radi tega, ker mislita, da se Nemci ne potegujejo dovolj za Wahrunda. — V Budimpešti je bil predvčerajšnjim mednarodni shod proti dvoboju. — Na rusko-perzijski meji se nemiri vedno večji. Kurdi so v velikih množicah udrli v Urmijo, tako da ljudstvo prestrašeno beži.

Dne 6. junija: Poslanec d' Elvert in Albrecht sta se pritožila pri Becku, češ, da se uvaža pri moravskih sodiščih češki uradni jezik. Beck je obljubil preiskavo. — Perzijski šah je pobegnil iz Teherana v predmestje Baaga, kjer ga stražijo ruski kozaki.

Dne 7. junija: Jutri bo poteklo sto let, ko je ustanovil cesar Franc deželno brambo. — V Indiji so streljali kitajski vojaki dne 3. t. m. na

francoske vojake, kojih je bilo več ustrelenih. — Perzijski šah je imenoval novo ministrstvo, ki ga vodi Mužbir es Saltaneh.

Dne 8. junija: V ruskem mornaričnem ministrstvu so razkrili veliko sleparstvo. Hranilnične vloge ruskih vojakov, ki so padli v bitki pri Čušini, in ki znašajo več milijonov rubljev, so vzdignili brezvestni vojaški računski uradniki zase. — V Pragi se je vršil danes shod slovenskih trgovcev. — Ruska duma je odklonila proračun mornariškega ministrstva za zgradbo treh novih oklopnih.

Dne 9. junija: Na Dunaju zborujejo danes rektorji avstrijskih vseučilišč. Naučni minister bo predlagal, naj ostanejo predavanja do 15. t. m. zaključena, 16. t. m. pa naj se sploh zaključi poletni semester. — V Gorici so demonstrirali Lahi proti Slovincem, ki so prišli prisostvovati slovenski kolegarski dirki. Lahi so metali kamene na Slovence. — V bolgarsko sobranje je izvoljenih nad 170 vladnih pristašev, 172 demokratov, 23 agrarcev, 4 Radoslavisti, 2 narodnjaka, 1 Stambulovec in 1 Cankovist. — Perzijski šah se je vrnil na čelu vojakov v glavno mesto. Dal je zapreti svojega strica in njegovega sina.

Razne novice.

* **Doktorjem prava** je bil dne 5. junija na Dunaju promoviran g. Anton Stuhenc od Sv. Jurija ob Ščavnici.

* **Iz šole.** Učiteljska suplentinja na ljudski šoli pri Sv. Marjeti na Drav. pldju Ludmila Skrbinek je imenovana stalnim učiteljicam istotam.

* **Naslov namestniškega svetnika** je dobil celjski okrajni glavar Marino pl. Müller-Hörnstein.

* **E. Fugger**, c. kr. profesor na realki v Mariboru, se je ustretil na binkoštno praznike med vožnjo iz Celovca v Solnograd. Nemški listi navedajo za vzrok srčno bolezen, toda mi mislimo, da je le hotel uiti pravičnosti usode.

* **Slov. izobr. društvo „Domovina“** v Gradcu priredi s prijaznim sodelovanjem slavnega slovenskega kat. akad. društva „Zarja“ v nedeljo dne 14. junija t. l. vrtno veselico na vrtu gostilne Annenhof, Annenstraße št. 29, s petjem, tamburanjem ter z veseloigro v dveh dejanjih „Pravica se je izkazala“, šaljivo pošto in prosto zabavo. Začetek veselice bo ob 4. uri pop. Vstopnina 40 v. Ob slabem vremenu bo veselica v dvorani. Društvo „Domovina“ uljudno vabi vse graške Slovence obojega spola, kakor tudi tiste, kateri imajo namen iti v Gradec, naj pristopijo k društvu, katero si je stavilo nalogo, zbirati in organizirati graške Slovence vsakega stanu, posebno pa obrtnike pa delavce ter jim dajati primerno zabavo in izobrazbo ter dejansko izvrševati geslo „Svoji k Svojim.“ Društveni prostori so na Mariahilferplatz, vhod Stiegersasse, št. 2, I., ter so odprti od 6. ure zjutraj do 10. ure zvečer; društvnikom so na razpolago razni slovenski listi.

* **Odilienzavod** za slepce v Gradcu vsprejme s 15. septembrom 1908 vse slepe, 4–12 let stare otroke, za odgojo in pouk, ki imajo domovinsko pravico na Štajerskem; pravtako vsprejme otroke, ki zaradi slabega vida ne morejo obiskovati javnih ali zasebnih ljudskih šol. Plačati je na leto malenkost; ako pa je prosilčevo ubožstvo dokazano, tedaj ga vsprejme štajerski Odilienzavod za slepce v Gradcu brezplačno. Podučuje se tu vse predmete ljudskih šol, uspešno se goji petje in godba, kakor tudi ročna dela, kakršna zamore izvrševati slepec samo-

stojno. Prošnje na tukajšnje ravnateljstvo zavoda naj se odda vsaj do konca julija. Pridenejo naj se sledeči listi: krstni list, list cepljenih koz, domovinski list, ubožni list ter zdravnikovo izpričevalo, ki naj priča, da je otrok slep ter da je sposoben za pouk in vzgojo.

* **Imenovanje nadučitelja in poštinih uradnikov za Zidani Most.** „Narodni List“ zopet obrekuje poslanca Benkoviča, češ, da se za te stvari ne briga. Konstatiramo, da je poslanec dr. Benkovič v obeh zadevah storil svojo dolžnost, ne da bi to na veliki zvon obesil in stem stvari škodoval. Zlasti o imenovanju nadučitelja za Zidani Most naj liberalci molče, da ne odkrijemo vseh nerodnosti, ki so jih pri akciji za imenovanje Slovence storili.

* **Skupno gospodarsko delo z Narodno stranko.** Jošt vedno piše v „Domovini“ o skupnem gospodarskem delu na Spodnjem Štajerskem, to pa radi tega, ker se boji, da bi posojilnice, katere vodijo pristaši S. K. Z., in koroške posojilnice odstopile od celjske Zadrugne zveze in Zveze slovenskih posojilnic, katera vzdržuje tiskarno in „Domovino.“ Na Zadrugno zvezo v Celju in na tiskarno ter „Domovino“ se pa seveda naslanja cela Narodna stranka in če se tem podjetjem zmanjšajo dohodki, bo tudi Narodna stranka bolj pohlevna. Da liberalci le govorijo iz strahu pred polomom o skupnem gospodarskem delu, delajo pa popolnoma drugače, nam dokazuje že delovanje celjske Zadrugne zveze, dokazuje pa vzlasti slučaj, ki se je zgodil v zadnjem času. Več dobrih posestnikov v šmarnski okolici je hotelo pristopiti k ravnokar ustanovljeni kmetijski podružnici v Šmarju. Ker pa imajo ti posestniki na sebi ta madež, da niso pristaši Narodne stranke, jih vsemogočni oče župan Ferline, ki je odbornik Narodne stranke, ni hotel sprejeti. Odklonjeni so se pritožili na kmetijsko družbo, ki je v svoji seji dne 12. maja dala Ferlineu sledeč pouk: Postopanje vodstva podružnice nasprotuje interesom kmečkega prebivalstva, in je nedopustno, iz osebnih vzrokov jemati kmetovalcem pravico, pristopiti k kmetijski družbi. V slučaju, da bo vodstvo podružnice kmetje iz okoliške občine brez tehničnih vzrokov odklonilo, bo kmetijska družba prisiljena, ustanoviti podružnico za okoliško občino. — Ta slučaj jasno osvetljuje protikmečko delovanje voditeljev Narodne stranke in je najboljši odgovor na napade liberalnih listov, s katerimi so vedno skušali pobijati naša tozadevna izvajanja. Želja Jošta, da bi se razkrinkalo strankarsko gospodarsko delo, se uresničuje!

* **„Domovina“,** kako si krščanska! V zadnji številki si upa braniti bogokletneža Wahrunda, ki uči, da ni Boga, ki se posmehuje Materi Božji, ki se norčuje iz sv. Rešnjega Telesa. Takega moža, ki tepta v prah in blati to, kar je vsakemu kristjanu najsvetejše, „Domovina“ v svoji predrznosti in brezvestnosti proglašala kot učenjaka. To so učenjaki take sorte, kakor „Domovini“ uredniki. Za vsakega značajnika pa je to zopet dokaz in opomin, da je „Domovina“ protikrščanska ter podpira brezverstvo.

* **Jošt sam sebe hvali.** V zadnji številki lista „Zadruga“ Jošt sebe, oziroma Zadrugno zvezo v Celju hvali, ko piše o denarni draginji v pretekli dobi, na ta-le način: „Naša Zadrugna zveza je morala ob teh napetih denarnih razmerah podvojeno skrbeti za svoje članice, katero nalogo je tudi vsestransko izborna izvršila na splošno zadovoljnost tako, da prihajajo sedaj laskave zahvale in priznanja.“ Ker se na ta način meče ljudem pesek v

oči, hočemo resnici na ljubo konstatirati, da je liberalna Zadrugna zveza v Celju ob času denarne draginje zahtevala za kredit od članic 6 in še več odstotkov, večini članic niti ni mogla ustreči, nekaterim, kakor n. pr. posojilnici v St. Juriju ob Taboru, je nasvetovala, da si je najela denar pri banki proti 7% obrestim. Če omenimo, da je Zadrugna zveza v Ljubljani ves čas denarne draginje podeljevala kredit članicam proti 5% obrestovanju in vedno vsem zahtevam ustregla, uvidimo, kako izgledajo dobrote od Jošta toli hvalisane liberalne Zadrugne zveze v Celju.

* **To so narodnjaki.** Graški Taboriti so postali srboriti! Toda svoje jeze ne spuščajo, kakor bi vsak pameten človek pričakoval, nad nemškimi burši, ki pretepajo slovenske vseučilišnike v Gradcu, ampak nad nami, ki smo povedali slovenski javnosti, da so se udeležili ti veliki narodnjaki nemškega shoda v Gradcu oficijelno in v mnogem številu. Popravljajo, da se niso v mnogem številu udeležili nemškega shoda. To je v toliko resnično, ker sploh ni mnogo srboritih Taboritov. Popravljajo tudi, da se niso oficijelno udeležili nemškega shoda. Tudi to je v toliko res, ker so ti pogumni narodnjaki iz društva „Tabora“, ki so šli na shod, skrili svoje slovenske trobojnice! Sedaj vedo naši čitatelji, koliko velja popravek društva „Tabor“, ki nam ga je vposlalo z ozirom na notice „To so narodnjaki“ v 22. številki in v tej rubriki: Ni res da: Prisilili so nas k temu slovenski liberalni vseučilišniki, katerim je društvo „Triglav“ in društvo „Tabor“ tisto ognjišče, ob katerem si grejejo svoje mrzle duše. Ti slovenski liberalni dijaki so namreč na tem shodu bili oficijelno zastopani in v prav mnogem številu zbrani, res pa je, da vas k omenjeni notici niso mogli prisiliti liberalni vseučilišniki, ... kajti slovenski dijaki, ki so v „Taboru“, niso bili niti oficijelno zastopani niti zbrani v mnogem številu. Za odbor akad. teh. društva „Tabor“: Milan Korun, tč. predsednik; N. J. Vrabl, tč. tajnik.

* **Sami se bijete.** Sedaj imamo tudi od Ploja črno na belem, da stoji v zvezi z najgrišim liberalnim listom, s celjsko „Domovino.“ Na naša izvajanja v zadnjih številkah nam je poslal namreč „dični“ Ploj popravek, v katerem sam priznava, da je dopisniku „Domovine“ naznanil dejstva, na podlagi katerih je potem „Domovina“ tako podlo in nizkotno napadla naše katoliško-narodno poslance. Ploj stoji torej v zvezi z listom, ki je pred letom še vse njegove rodbinske razmere številko za številko vlačila v javnost, ga blafala in skramotila kakor najbolj zavrženega človeka na svetu. Vse to je Ploj iz sovraštva do Kmečke zveze in njenih volilcev pozabil, in sedaj podaja „Domovini“ dejstva za napade na svoje tovariše, ki so v volilnem boju stali zvesto ob njegovi strani. Sedaj stoji v zvezi z onim listom, ki tako strastno kot noben drug slovenski list grdi slovensko duhovščino, ki je pri volitvah z velikimi žrtvami svojega ugleda podpirala Plojevo kandidaturo. Popravek se glasi: „Z obzirom na notice v vašem cenjenem listu od 28. maja t. l. pod napisom „Plojevi najnovejši izrazi“ in „Sami se bijete“ zahtevam, skličejoč se na par. 19 tisk. zak., da prinesete sledeči popravek: Ni res, da sem jaz pisal ali inspiriral članek v „Domovini“ od 20. maja ali velel, ta članek pisati. Res je marveč, da sem jaz dopisnikarju naznanil le suha dejstva brez vsakega komentara in posebno brez vsakega napada. Ni res, da nisem več konzervativnega mišljenja — res je marveč, da nisem nikdar zatajil načela, katera gojim, dokler stojim v političnem življenju. Ni res, da se vmešavam v Roškarjev volilni kraj. Res

Podlistek.

Zgodovina Jarenine v Slov. gor. in zajedno kmetskega stanu na Spodnjem Štajerskem.

Gabriel Majcen.

(Daje.)

Glede obsežnosti so imeli po cel „grunt“, po pol in po četrt „grunta“; taki, ki jim je glavni del zemljišča bil vinograd, so se zvali „nagorniki“ (bergholdi). Vsi ti so bili „kmetje“ ter graščini morali dajati činž in delati tlako. Niso bili lastniki kmetije, ampak le najemniki, graščaku nasproti „podložniki.“

Koliko in kaj je bilo treba dajati činža (davka) in koliko delati tlake (opravek), je bilo določeno in zapisano v takozvanih „urbarijih.“ Dajalo se je od vsega, kar je kmet imel, oziroma graščak rabil, in sicer v denarju kakor v pridelkih; denar pa je zopet bil dvojen: oni, ki ga je graščak že od kraja bil predpisal kmetu, in pa oni, s kojim se je kmet dajanja tega ali onega pridelka bil odkupil; vendar se je v tem slučaju tudi vsaj nekaj odkupljenega pridelka moralo dajati.

Hotentakem se je činž v denarju dajal za grunt, za hišo, za vinograd, za rabo gozdov in pašnikov, ki so večidel bili ostali graščinski, in za odkupljene pridelke. Kot činž v pridelkih se je v prvi vrsti dajalo zrnje, potem pa domače živali

od vola do piščeta, meso, klobase, zasek, sirovo maslo, sir, jajca, strd, vosek, kruh, vino, saktjevec, žganje, fižol, leča, repa i. sl., gnoj, drva, plohi, deske, late, obroči, seno, otava, slama, predivo, volna, platno, sukno, deli vozov in plugov, jarmi, podkove, sodi, škafi, golide, levke itd., še celo pločevina, seveda vse to ne v vsakem kraju, ampak kakor so pač ljudje imeli tu tega, tam onega več.

Ločena pa je od tega davka bila takozvana desetina, ki so jo izprva nekateri graščaki pobirali za duhovno gospodo, pozneje pa tudi začeli tirjati za se: sčasoma je ta kriva navada celo postala občna; jemala se je desetina malone od vseh pridelkov.

Graščina je vrhu tega tudi za deželnega vladarja pobirala davek, ki pa ni bil hud; dajati se je n. pr. moralo nekaj malega za vzdrževanje vojvodovih konj, pozneje tudi od vinogradov. Pravzaprav je dolžnost do deželnega vladarja imela positi gospoda sama, ali sčasoma jih je zvalila na podložnike.

To so bili redni davki; poleg njih je kmet imel še izvenredna plačila na graščini. Kadar je nastopil dedno posestvo, je moral plačati takozvani „lavdomij“; kadar je glavni kmet umrl, se je graščaku za izvršitev zapuščinske obravnave ali moral iz hleva dati najlepši vol, ali pa se morala plačati primerna svota v denarju; nekateri graščaki so kot „umrlino“ celo zahtevali eno (tretjino) zapuščine; ako je hotel kmet po dovoljeni prodaji grunta se preseliti v drug kraj, moral je plačati odpotnino itd.; vrhu tega so sčasoma tudi graščinski uradniki začeli za svoj posej od kmetov zahtevati plače za se.

Tlaka ali robota je ali bila določena, če je bilo pisano, koliko dni v tednu, pri katerih oprav-

kih in koliko ljudi ima gospodarju delati, ali nedoločena, če to ni bilo v podrobnejem zapisano in je graščak smel podložnike poklicati k delu, kadar in v katerem številu je hotel. Na Spod. Štajerskem je navadna bila nedoločena tlaka, ki je podložnika zares hudo tlačila, še huje nego tlavek; kajti le po par tednov v letu mu je preostajalo, da je mogel delati za se, in sicer so to navadno bili tedni s slabim vremenom. Kar se tiče hrane pri tlaki, si jo je podložnik navadno moral oskrbeti sam. Rabil pa se je kmet za vsako delo, ki se le da misliti, in sicer brez živine in iz živino. Tlako naznanil je kmetom navadno župan in sicer ob nedeljah po božji službi za prihodnji teden. Kjer so gospodarji bili večji del svojih zemljišč oddali podložnikom, tam je bilo manj tlake, zahtevala pa se je zato odškodnina v denarju. Kdor se je skušal tlaki odtegniti, tega je zadela občutna kazen. Sicer pa je oni, ki se je zastražen činža ali tlake pri gospodarju bil hudo zameril, včasih celo izgubil grunt. Tekom časa je gospoda dovoljevala, odkupiti se tudi tlake.

Vsled takih razmer je kmeti stan moral vedno bolj slabeti, zato pa je gospoda postajala čim bolj ošabna, jela živeti razuzdano, moralno propadala in silno posurovela, kar se je posebno javljalo v sodstvu. Kazni so postale strašne in to za razumno majhne prestopke; kdor je n. pr. prestavil mejaš, je bil na onem mestu, kjer bi mejaš imel stati, z glavo v zemljo pokopan do pasa; kdor je podrl mejno drevo, tega se je za vrat pribilo na hloč.

(Daje prihodnjik.)

je, da sem na osebno vabilo občinskega, predstojnika v Bunčanih — povodom bivanja v svojih gorah — ogledal škodo, katero je napravila Mura; storil sem to kot deželni poslanec četrte kurije, ker spada Ljutomerski okraj v moj volilni okraj. Z odličnim spoštovanjem dr. Ploj, državni poslanec. 2. junija 1908. — Dostavek uredništva: Kaj pomeni zatiranje Plojevo, da je še vedno konzervativnega mišljenja, smo že povedali. To zatiranje je izbrano za one politične nerazsodnejše med župniki in kaplani, ki se mu gredo na lim. Kakor si prisvaja Ploj kot poslanec četrte kurije posegati tudi v državnozborni volilni okraj Rožkarjev, tako si prisvaja poslanci Slovenske kmečke zveze pravico, delovati za svoje volilce, najsi bodo v kateremkoli volilnem okraju. In s tem basta!

* V „Omladini“ obžaluje nekdo izgubo, katere je zadela radikalno dijaštvo s smrtjo akademikov Furmana in Robarja. Kot vzrok njune prezgodnje smrti navaja dejstvo, da sta bila omenjena rajna semeniščana; a to po krivici. Kn.-šk. deško semenišče v Mariboru leži na najbolj zdravem kraju mesta, ima lep vrt za izprehode, suhe in prostorne sobe ter spalnice. Hrana je bila, četudi preprosta, sveža in tečna. Dijaki imajo izprehode ali izhode skoraj vsak dan, imajo keglišče in razne zabave za pregibanje telesa. Če se kak semeniščan pokvari in nakopije bolezen, si jo nakopije le vsled tega, ker je kršil moder hišni red. Hišna pravila so zoper predolgo ponočno bedenje, pa tudi k sedenju nikdo ni siljen pri učenju, ker lahko stoje ob svojem pulu izdeluje svoje naloge. Najbolj škoduje dijak, če v duhu sili iz hiše, t. j. če je nezadovoljen, ali pa se delo telesno predrzne na žalost predstojnikov, ob nevarnih časih jo zapustiti. Takih, katerim urejeno semeniško življenje ne ugaja, tudi nikdo ne sili, naj se ostanejo pod duhovsko streho, ampak izstopijo, kadar hočejo. Semenišče je sploh namenjeno le onim, ki imajo še resno voljo postati duhovniki; kdor ta namen še ima, je tudi zadovoljen, ker ga ne peče vest, da per nefas (po krivici) je duhovni kruh. Marsikateri bi še deloval med slovenskim narodom zdrav in čil, če bi stopil po dovršenih gimnazijskih študijah iz deškega semenišča v duhovsko semenišče. Ne, semenišče ni nevarno mladim bitjem, nevarni so izgrešci, ki se v semenišču ne trpe, med visokimi pa so vsakdanji pojav. Gospod Prekoršek iz Prekorja, ki si najbrž pisec tistih vrstic o novih grobovih, kako da si ti še zdrav, ko si vendar do mature vstrajal v semenišču? Najbolj slabe spomine imate menda bivši semeniščani radi vsakdanje svete maše. Toda v semeniški kapeli se morda ne prehladi tako lahko, ker je čudno rada topla in brez prepiha. Grda je nevhvaležnost!

Bivši semeniščan.

* Za S. K. S. Z. za Štajersko so darovali gg: Alojz Kreft, župnik na Ponikvi 5 K; Makso Ašič, kaplan na Ponikvi 5 K; duhovnik, zbrani na dekanjski konferenci v Ptuj 15 K; Cvahte Josip v Slov. Bistrici 1 K; Čilenšek Jožef v Radvanju 1 K.

Mariborski okraj.

m Shod K. Z. V nedeljo dne 21. junija popoldne ob 3. uri se vrši shod S. K. Z. pri Sv. Trojici v Slov. gor. v prostorih g. Rojka. Govori poslanec Rožkar in drugi. Prijatelji K. Z., skupaj! Agitirajte za shod!

m Volitve občinskega zastopa nove občine Tezno. Kakor se nam ravno poroča, so se volitve za to novo občino vršile danes dne 10. junija jako neugodno. Voljeni so v oba odbora skoro samo mo-žje, ki so, sicer rodom Slovenci, prisegli na novo nemško šolo, katero bode podpirala nemška šolska družba z 10.000 K. O velevažnem dogodku v tej postojanki spregovorimo še prihodnjič!

m I. otroški vrtec družbe sv. Cirila in Metoda priredi v proslavo 60letnega vladarstva presv. cesarja Franca Jožefa I. v samostanu šolskih sester dne 16. junija 1908 ob 3. uri popoldan svečanost. Spored: I. 1. Koračnica: Kadar pridejo vojaki G. M. 2. Deklamacija: Mali maršal Živko Alojzij. 3. Koračnica: Rata plam, plam v. Stel. 4. Igre: a) Krožna igra: Sneguljica pri palčkih, b) Dramatska igra: Sedem palčkov. Posl. s. Mr. Bonaventura. Repoštev Verstovšek Zdenko. Puf Živko Alojzij. Muf Verlič Gabriel. Lodi Šerbela Anton. Lidi Mlakar Fran. Dudi Rosina Feder. Dodi Veranič Jožef. Štuf Verstovšek Boris. c) Krožna igra: Pomladna godba P. A. Hribar. d) Šaljivi dvoboj: velikan Verstovšek Zdenko, pritlikovec Veranič Jožef. II. Mladina v proslavo 60 letnega vladanja našega presvitega cesarja Franciška I. 1. Pesem slavnostna dr. G. Ipavice, Rosina Tanja. 2. Deklamacije: O srečna doba Jos. Pinter, Rataj Roza. Molitev otrok za cesarja Josip Pinter, Spindler Just. To je radosti dan Jos. Pinter. 3. Pesem: Živi svetli cesar naš Jos. Ipavice. 4. Deklamacija: Kaj danes podala? iz Zvončka, Rosina Milovana. 5. Sklepna pesem: Cesarska J. Haydn.

m Laporje. Mladeniška zveza v Laporju ima v nedeljo 14. junija po večernicah IV. poučni shod. Dnevni red: Poročilo o mladeniškem shodu v Ljutomeru. Petje. Fantje, pridite v obilnem številu!

Ptujski okraj.

p Na Vurbergu se je v nedeljo prav lepo obnesel shod S. K. Z. Gospod poslanec Rožkar je kar očaral kmete s svojim govorom. Govoril je o združevanju kmetov, da naj se združijo v Kmečki zvezi, kot se združujejo drugi stanovi, ker le v edinstvi je moč. Govoril je dalje o drugih rečeh, kako naj bi si kmetje zboljšali svoj položaj in kaj mislijo kmečki poslanci storiti v državnem zboru. Glasni živio in dobro-klici so spremenjali njegov govor. G. Vladimir Pušenjak je kmetom živo priporočal strokovno izobrazbo, razlagal je, kako naj bi se jim zvišali dohodki in odpravili dolgovi, ki tako zelo obremenjujejo kmečki stan. Gospod župan Rop je

živahno govoril o šolskih razmerah ter je priporočal narodno-versko vzgojo otrok. Prisrčna hvala vsem govornikom! Vi vrli Vurberžani pa zdaj lahko sodite, kaka razlika je med našim in štajerskim shodom pri Golobu. Pri nas je bila ljubezen in srčnost, tam pa divje zabavljanje in hujskanje. Jednoglasi so se med drugim sprejele te-le resolucije: 1. Poslancem S. K. Z. se izreče popolno zaupanje. Strogo pa se obsoja neznačajno postopanje dr. M. Ploja, ki se je svojim volilem izneveril ter zdaj hodi s tistimi in za tistimi, ki so za časa volitev najgrše agitirali zoper njega. Izreče se mu popolna nezaupnica. 2. Naj se dela na to, da se na naših ljudskih šolah namesto poletnih zopet upeljejo jesenske počitnice. 3. Prosi se poslance S. K. Z., da zastavijo svoj upliv, da se Drava regulira pod Vurbergom, kjer je napravila že dosti škode. 4. Ogorčeno se obsoja lažnjiva, nedostojna pisava slovenskih liberalnih in nemškutarskih listov o naši stranki. 5. Naj se dela na to, da se ustanovi (deželna zavarovalnica. 6. V slovenske kraje naj se nastavlja samo slovenščine zmožne uradnike itd. Shoda se je udeležilo nad 150 samih mož, med njimi vrli domači župan Preložnik, odločni župan Zorec z Mestnega vrha, župan Bezjak iz Jirsve in župan Pihler iz Ciglene. Navzoče je bilo tudi dosti mladine. Bog daj, da bi shod obrodil svoj sad!

p Blagoslavljanje prenovljenega kipa Ž. M. Božje se je vršilo dne 24. majnika t. l. na Ptujski gori. Obenem se je obhajal tudi trojni jubilej, namreč: Lurške M. B., sv. Očeta ter presv. cesarja. Vsem, ki so pripomogli na kak način do te lepe slavnosti, zlasti č. gg. gvardijanu ptujskemu ter domačemu župniku, nadalje vsem ženam in dekletom, ki so sodelovale, posebno pa gospem in gospodičnam, ki so kaj darovale, prisrčni: Bog plati!

p Mestni Vrh. V četrtek 4. t. m. zvečer ob 8. uri je zgorela hiša in hlevi posestnika Antona Ploja v Zgor. mestnem vrhu. Vsled suše in pomanjkanja vode je ogenj, ki je na neznan način nastal, uničil poslopje do tal. Zgorelo je tudi kmetijsko orodje, zrnje itd. Živino so rešili. Prihiti sosedje in prebivalci z bližnje Derstele so s požrtvovalnim trudom ubranili bližnje hiše. Imenovani ima veliko škodo, ker je bil za malo svoto zavarovan.

p Sv. Urban pri Ptuj. Pri nas imamo več tedenski pomanjkljaj deža. V nekaterih krajih se kaže sadje, sočivje in seno slabo. Ako ne dobimo kmalu deža, smo zgubljeni. Tudi gesenice je toliko, da je na nekaterih sadonosnikih vse listje izpodjedeno.

p Sv. Andraž v Slov. gor. Dne 17. maja t. l. blagoslovil se je pri nas lepo izdelan kip sv. Jožefa v spomin 60letnega vladanja našega presvitega cesarja Franca Jožefa I. Kip stoji tik cerkve. V ta namen je podarila gospa Golob od Vurberga pri Ptuj krasen narodni društveni znak k zastavi tukajšnjemu vojaško-veteranskemu društvu. Bil je vzoren krščansko-narodni praznik.

p Hum. Tukaj imamo silno sušo, tako da že v studenih na večjih krajih voda vsahuje. Manjši potoki so vsi suhi. Celi mesec maj imeli smo le trikrat majhno roso. Vse hrepeni po dežju, le lepi in polno naloženi vinogradi so zadovoljni. Bog jih čuvaj in lepa polja. — Slavnost sv. Ivana Krstnika slavili bomo letos v naši podružnici v nedeljo 28. rožnika.

p Saveci blizu Sv. Tomaža pri Ormožu. Zgubil se je mtec, 46 let star, bosonog, oblečen v rujavu sukno. Prosimo za poročila na občinski urad Savci.

p Središče. Binkoštno nedeljo umrla je v Središču v trgu gospa Katarina Sinko, mati središkega župana, v 99. letu svoje starosti. Doživela je srečo, da je videla četiri kolena svojega zaroda.

p Rogaska Slatina. Minolo soboto so imeli na Brestovcu občinske volitve. Dozdaj je imela Narodna stranka v odboru večino, toda pri teh volitvah je popolnoma pogorela. Tudi Buc, ki je lani bil skoro na vseh shodih Narodne stranke, ne bo več oblastno županoval, ker niti odbornik ni. Slava Kmečki zvezi in njenim prijateljem! — Dne 5. t. m. je v Negenji zgorela hiša Florijana Korez. Ogenj mu je tudi upeljal vso obleko, ves živje, vse gospodarsko orodje, še žlice ni mogel rešiti, pač pa so rešili živino. Škode ima za 3000 K, zavarovan je bil le za malo svoto. Ogenj je zanetil njegov tretni otrok.

p Sv. Rek ob Sotli. Od 7. do 14. t. m. obhajamo tukaj ob veliki udeležbi duhovne vaje za ljudstvo. Vodita jih misijonarja iz Celja g. superijor Mih. Klančnik in g. Jan. Zdravlič.

p Kmetzko bratno društvo v Rogoznici pri Ptuj priredi v nedeljo dne 14. t. m. v gostilni g. Bračič-a v Novi vasi svojo običajno veselico z mnogovrstnim sporedom. Vstopnina za ude 20 v neude 30 v. K obilni udeležbi vabi odbor.

p Hardek pri Ormožu. Naše prostovoljno gasilno društvo za orm. okolico se sodeč na Hardeku izvolilo si je pretečni teden sledeči novi odbor: Andrej Zinko, posestnik na Hardeku, načelnik; Matija Masten, kmet Pušenec, načelnikov namestnik; Josip Rajšp, nadučitelj okol. Ormož, blaginjak; Anton Porekar, nadučitelj Hum, tajnik; Matjaž Rajh, kmet Pavlovci, vodja plezalcev; Franc Mežnarčič, čevlj. mojster Ormož, njegov namestnik; Franc Hanzelič ml., veleposestnik Hardek, vodja brigadničarjev; Jožef Vanpotič, posestnik Dobrava, njegov namestnik; Martin Školiber, kmet Pušenec, vodja varuhov; Ivan Trstenjak, kmet Pušenec, njegov namestnik; Lovro Kirič, posestnik na Hardeku, vodja orodja; Jakob Kociper, čevlj. v Litmerku, vodja ročnih cev; Jakob Sever, čevlj. v Litmerku, njegov namestnik; Adolf Rosina, učitelj in posestnik okol. Ormož, zdravstveni načelnik; Ivan Richter, sollicitator v Ormožu, njegov namestnik; Andrej Kovatič, posestnik na Dobravi, trobentač. Občni zbor je sklenil marsikaj v korist društva, se spomnil prežodaj umrlih članov ter zahvalil podpornikom, katerih imenik se priobči pozneje.

Ljutomerski okraj.

I Ljutomer. Vžigalice „V korist obmejnim Slovencem“ ima pri nas samo trgovec Vrščič na prodaji. Za pozdrav slovenskim mladeničem dne 8. junija je bila njegova hiša krasno okinčana!

I Ljutomer. Dne 24. maja 1908 je mislila imeti napredna Narodna stranka svoj zaupni shod v Ljutomeru. Že vabila sama na sebi so vredna, da se jih ovekoveči: „Vaše blagorodje! Vedno oblastneje in vedno predrzneje steza klerikalizem na en in nemštvo na drugi strani prste po našem ozemlju med Muro in Dravo. Slovenske gorice in naše ponosno Mursko polje — oboje postaja vedno bolj žrtev enega ali drugega. Treba postaviti nasproti temu enoten, sistematičen odpor. Treba zbrati vse naše sile. Pot do tega najti, bodi naloga tistih mož, ki na podlagi svoje višje inteligence izvršujejo kulturno delo med narodom. Pot do tega najti se mora kmalu. Da se pogovorimo o načrtu, kako zastaviti enotno politično, kulturno in gospodarsko delo med narodom na ozemlju med Muro in Dravo, vas vabim na zaupni sestanek, ki se vrši dne 23. maja 1908, ob 10. uri popoldne v Ljutomeru. Zberemo se točno ob 10. uri v čitalniških prostorih (gostilna g. Seršena). Sestanek je tako velike važnosti, da ne sme manjkati nihče vabljenih. Pričakujem gotovo tudi vaše udeležbe. Narodni pozdrav! Vekoslav Spindler, urednik „Narodnega Lista“ in tajnik Narodne stranke. Celje, 15. majnika 1908.“ — K temu samo kratka opomba. Seršenovo gostilno so zasedli kmetje. Spindler si ni upal užgati svojega žvepla. Ves shod se je potem vršil v pisarni g. dr. Grossmanna. Eden, ki je šel navzoče zaupnike, jih je naštel 11. Drugi 15. Mislim, da zelo milostno postopamo z Narodno stranko, če rečemo, da je znabiti bilo 20 zaupnih mož na tem velepomembnem shodu! — Gospod Vekoslav in njegov tovariš Lesničar sta se pač lahko prepričala, da je škoda za denar, ki sta ga žrtvovala za pot v Ljutomer. Naše ljudstvo je preveč napredno, da bi se dalo za nos voditi tako nezrelim fantičem! Zakaj pa nista prišla na shod Kmečke zveze? Poznamo se, kaj?! Vidva se bojita našega zavednega ljudstva!

Slovenjgraški okraj.

s Zavodnje. Podučni shod o živinoreji je bil nepričakovano dobro obiskan. 180 poslušalcev je z največjo pazljivostjo poslušalo pouk g. Jelovškega, znamenje, kako se ljudstvo zanima in briga za gospodarski napredek. Sklenilo se je ustanoviti bikorejsko zadrugo: prva v šoštanjanskem okraju. Le tako naprej!

Celjski okraj.

o „Domovina“ in logika. „Domovina“ piše, da se je v Mozirju ustanovila farovška posojilnica, ob enem pa povdarja, da ni hotel noben duhovnik stopiti v načelstvo. „Domovina“ bije sama sebe po zobeh, ko imenuje posojilnico, v katere načelstvu so najuglednejši posestniki, a noben duhovnik, farovski.

c Vransko. Kmeta pač vse nadloge najdejo. Sušo imamo, dežja smo potrebni, a toče se bojimo. Pa še druga šiba udari družino, koja bi se zabranila dala. Dne 31. maja je bila pokopana žena iz Tešev, o koji sploh govorijo, da bi ji bil vester zdravnik, če bi pravočasno došel, življenje ohranil. Nekaj ur po porodu dne 28. maja je poslala povranskega zdravnika dr. Karba. Zdravnik pa nikakor ni šel. Bil je na Ločici in ta veselica mu je bila toliko važna, da je možu, koji ga je milo prosil nujne zdravniške pomoči, rekel, da pride jutri, če bo treba, danes pa nikakor ne gre. Drugi dan je bila žena prevedena in je še isti dan umrla.

c Trbovlje. Razgrajaci na dr. Benkovičevem shodu — obsojeni. Dne 17. nov. m. l. je imel dr. Benkovič v Trbovljah shod za društvenike krščansko-socialnih društev. Kakor za vsak naš shod, so se tudi za tega silno zanimali liberalci in sociji ter nepovabljeni pridrli v zborovalno dvorano. Pa to bi še bilo, saj tudi njim privoščimo, da slišijo včasih govornika brez hudičevanja in primojdušanja, kakor je pri njih v navadi. Toda ti ljudje so prišli zopet samo nemir delat. Pozvalo se jih je, nekatere z imenom, naj se odstranijo z društvenega shoda. Nič ni pomagalo. Zato so bili sklicatelji primorani vložiti proti najhujšim rogoviležem kazensko ovadbo kršenja zborovalne svobode. Dolgo se je vlekla cela zadeva. 7. svečana so bili pri okrajnem sodišču v Laškem vsi oproščeni, češ, tla niso shoda s silo razbili. 5. junija so pa bili pri okrajnem glavarstvu celjskem obsojeni, in sicer Leeb, Rinaldo, Pust, Oso lin in Žibret, vsak na 20 kron, ozir. 48 ur zapora. Upamo, da bodo znanprej pustili naše shode pri miru, kakor se mi ne zmenimo za njihove. Obljubljam jim, da jih bomo dožili vsikdar, če nas bodo motili pri našem društvenem delu. Naše potrpežljivost je za vselej konec.

c Sv. Lenart nad Laškim. Priden in vzgleden kmet Jurij Pajk na Klancu je dne 28. maja zvečer ob 7. uri zadet od srčne kapi takoj padel na tla in bil pri priči mrt. Ravno je opravljal živino in tako skošem na hrbitu sredi svojega vestnega posla pokošen od mrzle žene se zgrudil in v

naročju svoje ljube žene, ki je ravno na to prileta, je izdihnil dobri mož svojo dušo. — Dne 8. junija pa je bila v Kujestu pri Tovorniku v Artičah slavnost, kakoršne se ni bilo tam. Glasen strel je naznanjal, da je Martin izročil javnosti svojo dogotčevano kapelo z lepim vrtecom okoli. Lepo petje in navdušeno veselje se je bralo vsem iz lica, ko so stopili gospod župnik med zbrano ljudstvo. Vsa okolica je hvaležna dobremu možu za spominek, katerega je postavil Mariji v čast, v spomin vslisane molitve.

c Čebelarji, pozor! Velik čebelarski shod priredi podružnica za Celje in okolico v nedeljo po binkošti dne 14. junija, ob 4. uri popoldan pri čebelnjaku gostilničarja Frana Sameca na Ložnici pri Celju. Na dnevnem redu bo predavanje, poduk o narejanju umetnega satovja zvezan s praktičnim delom in prilepljenje takega satovja na okvirje. Ukaželjni čebelarji, torej na svidenje.

c Slivnica pri Celju. Pri nas dobimo četrty razred. Četrty razred bi se ne bila nesreča, ali nevolja je to, da se bo moralo lastno poslopje postaviti radi tega razreda. Med občani in odborniki vlada nevolja, samo ne vejo prav, komu bi pripisovali krivdo, da je tako prišlo. Zagrešilo se je že pred leti.

c Na Dobrni se je dne 1. junija poročil voditelj Mladiške zveze in zastavonoša Bralnega društva Matevž Božnik z društvenico Dekliške zveze Treziko Golob. Na predvečer mu je pevski zbor mladiške zveze priredil krasno podoknico. Bralno društvo je svojima udoma na čast razobesilo svojo veliko trobojnico, ki samo o posebnih prilikah zmagonosno zaplapola nad Dobrno ter postavila poseben slavolok. Oddelek Mladiške zveze je z društvom zastavo na čelu pozdravil svojega vzornega voditelja, mogočno gromenje topičev pa je naznanjalo, da s tako častjo obdani gredo na Dobrno k poroki samo — udje Bralnega društva! Novemu paru želimo neskaljene sreče!

c Ljubno. Z velikim začudenjem smo v zadnji številki „Slov. Gospodarja“ brali dopis iz Ljubnega, v katerem se poroča o neki veselici, ki se je priredila v Bendovi gostilni, ter se po nepotrebnem hvali, pevovodja g. učitelj Sotlar in tisti mladeniči, ki se zbirajo okoli njega. Zastrmeli smo vsled tega, ker so tukaj pohvaljene osebe, pripadajoče tisti stranki, ki je v svoji liberalni hinavščini v mnogobrojnih resolucijah obsodila pisavo „Slovenskega Gospodarja“. Ne moremo si te stvari drugače razložiti, nego da je to poročilo pomotoma prišlo v list. — Opomba uredništva: Dopis smo sprejeli od učitelja Sijanec, od kojega smo sprejeli v zadnjem času toliko dopisov, da smo že bili mnenja, gospod Sijanec je zapustil družbo liberalnih učiteljev in je z nekaterimi tovariši prestopil v kmečki tabor. Kakor smo se pa sedaj poučili, smo bili na krivih potih, in mi ne najdemo dovolj ostrih besed, da bi obsodili čudno postopanje Sijančeve, ki rabi naš list za svoje namene. Naj to postopanje liberalni učitelji sami sodijo!

c Posojilnica v Mozirju. V Mozirju se je ustanovila kmečka hranilnica in posojilnica, katero Jošt v „Domovini“ zelo ljubeznjivo imenuje farovška ali klerikalna posojilnica. Vsak stan sme dandanes imeti lastne zavode; „Domovina“ ni grajala dr. Kukevca in Jošta, ko sta ustanovila v „Lastnem Domu“ v Celju novo posojilnico kot konkurenco stari posojilnici, katera je Schultz-Delitzschevka kakor stara posojilnica in ne nudi nič večjih ugodnosti, kakor stara posojilnica, nasprotno, ona daje posojila pod bolj neugodnimi pogoji kakor stara posojilnica. „Domovina“ ni grajala obrtnikov v Sošanju, ki so v trenutku, ko je bila stara posojilnica v težavah, ustanovili na isti podlagi konkurenčno posojilnico, pač pa zabavlja čez kmečke posojilnice, katere nudijo cenejši kredit kakor stare posojilnice, delujejo brezplačno, izvršujejo vse zemljeknjižne stvari brezplačno brez advokatov ali notarjev in imajo nizke koleke za dolžna pisma. Kmet si ne sme pomagati po mnenju liberalcev, kmet mora vedno biti suženj meščanov in tržanov, kateri z njegovim denarjem podpirajo protikmečke težnje. Zabavljanje liberalcev nam le potrjuje, da smo na pravi poti, da delamo za blagor kmečkega ljudstva in smo uverjeni, da bo kmečko ljudstvo vse denarne posle izvrševalo potom svoje kmečke hranilnice in posojilnice v Gornjemgradu, ki izkazuje v treh mesecih nad 300.000 K prometa!

c Mozirje. Dne 5. junija t. l. pogorela je mlinška koča posestnika Jurija Rženičnika v Preseki. Ker ni nihče stanoval v koči, se sumniči, da je zažgala zlobna roka. Na lice mesta je prišla tudi mozirska požarna bramba. Takoj po prihodu na pogorišče je neki ognjegasec s hudimi besedami prigajal že itak izmučene ljudi k brizgalnici, sam pa je takoj odšel. Ta liberalni gospod je pred kratkim na Breču zabavljaj čez duhovščino, oziroma čez gospoda kaplana v Gornjemgradu.

c Smartin ob Paki. Prihodnji teden bo zborovala v Mariboru liberalna Zadruga zveza v Celju, in bo zopet Jošt ubiral stare strune, da deluje ta Zveza nepristranski, dočim imenuje druge Zveze politikujoče. Da bode cela javnost in tudi oni, kateri so še do sedaj verjeli Joštovim besedam, spoznali njegovo deło za Narodno stranko, moramo sledeče priobčiti. Naša l. 1899 ustanovljena Rajfajznovka je izstopila iz celjske liberalne Zveze, ker ni marala Narodne stranke, katera smatra Zadrugo zvezo v

Celju za svojo organizacijo, in ker ima pri Zadrugi zvezi v Ljubljani več ugodnosti, a za polovico manjša plačila. Nadstrankar Jošt je takoj prihitel k nam, pestil in rotil tako dolgo stebre Narodne stranke, da so se dali omehčati in ustanovili ne nasproti Schultz-Delitzschevki, temveč nasproti Rajfajznovki nepotrebno konkurenčno posojilnico. Prepričani smo, da bode naše vrlo kmečko ljudstvo v bodoče še bolj kakor do sedaj podpiralo svojo staro posojilnico, dočim se bode izogibalo od Narodnih strankarjev po Joštovem pritisku ustanovljenega zavoda. Liberalni posojilnici pa priporočamo, da raztegne svoj delokrog čez trg Sošanj, stebri Narodne stranke ji bodo za to hvaležni.

c Smarje pri Jelšah. Tukaj snujemo kmetijsko podružnico. V ta namen smo imeli shod, katerega smo tudi dali pri cerkvi preklicati. Ko pa je zvedel to naš učitelj g. Ferline, je hitro tudi on na svojo roko začel nabirati ude. Poslal je občinskega slugo z nabiralno polo okoli, tudi nekaterim takim, ki so se dali že pri nas vpisati, rekoč: „saj oni ne bodo nič napravili, le tukaj pri g. Ferlineu se vpišite.“ In res se jih je nekaj dalo premotiti, misleč si, saj se gre za dobro stvar. Ker je kmetov premalo dobil na limanice, nabral je skupaj ljudi, kateri se ne pečajo s kmetijstvom. V treh dneh, kakor je njegov prijateljček pravil, je imel 64 udov skupaj, katere takoj pošlje kmetijski družbi v Gradec. Tudi nas kmetov se je nabralo potrebno število in tudi mi pošljemo svoj imenik kmetijski družbi v Gradec. Odgovor pa dobimo, da so že dobili od g. Ferlinea imenik, ter njega postavili za načelnika osnovalne podružnice, naš imenik pa njemu poslali z naročilom naj nas vpiše v osnovalno kmet. podružnico. Ker ga pa že poznamo, podali so se 3 kmetje k njemu vprašati, če je vpisal v kmet. podružnico tudi nas. Čujte, kako je ta mož odgovoril: „Jaz vas nič ne sprejem, imam tistih dovolj, kateri so se dali pri meni vpisati, da lahko obstoji kmet. podružnica. Centralni odbor mi je sicer nasvetoval, naj vas sprejem, pa zapovedal mi tega ni.“ Gospod Ferline! Ali ne veste, da je kmet. družba c. kraljeva? Mislite-li, da se vam bode tudi sedaj posrečilo kmeta oškodovati kakor pri zahtevi nepotrebne nove šolske stavbe, za katero ste dobili človeka (v osebi dr. Ploja), da je pri dežel. šol. svetu neresnico poročal. Kako pa vodite bikorejsko zadrugo? Meseca novembra 1906 ste jo ustanovili. Ker je bilo pri ustanovnem obnem zboru malo udov navzočih, ste bili začasno za načelnika izvoljeni, ter se vam je naročilo v kratkem zopet sklicati občni zbor, da se izvoli stalni odbor. Preteklo je že več kakor eno leto, pa ni zboru ne nobene seje. Odborniki vas hodijo dregati, zdaj eden zdaj drugi, da bi sklicali občni zbor ali vsaj sejo, v skrbeh, da slatko gospodarite, a vse zaman. Vse to in marsikaj drugega je odprlo oči tudi onim kmetom, kateri so se dali pri vas vpisati v kmet. podružnico, da jim ona pod vašim vodstvom nobenih koristi ne bo donasala.

c Gornji Grad. Res, še se godijo čudeži. Tisti liberalci, ki so pred par meseci sklepali resolucije zoper lažnjivo pisavo „Gospodarja“, tisti hvalijo svojo klaverno veselico v ravnotistem „Gospodarju“ in hočejo s tem vabiti kmečko ljudstvo. V sladkem poročilu o liberalni veselici nič ne povejo, katero društvo jo je priredilo (namreč liberalna Čitalnica), ne povejo, kje je bila (namreč v liberalni Čitalnici). In glejte! Niti z eno črko je ne omenjajo v „Nar. Listu“, ker sami dobro vedo, da tega lista nihče ne bere izmed kmečkega ljudstva, da je najbolj dolgočasen na svetu, razun tega, če pohrusta par farjev. Zakaj pa imate liberalne liste, če pošiljate poročila v klerikalne? A enkrat za vselej naj bo pribito: Mi nikakor ne trpimo, da bi liberalci reševali svoj razfranžan liberalizem v „Slov. Gospodarju“, mi ga ne naročujemo in ne plačujemo za to. „Slov. Gospodar“ je glasilo S. K. Z., ne pa spufane liberalne stranke, zato naj bo snam liberalce, da nimajo več toliko pol. pošteposti, da celo svoje ime zatajijo! Ogorčeni so čitali naši pristaši ta liberalni slavošpev, ko vendar vemo, kako neznansko slab je vselej obisk liberalnih veselici, saj še gornjegrajski liberalci ne grejo vsi, kako žalostno n. pr. izgleda njihov gled. oder itd. Pa mi se ne brigamo za vse to, le naše liste naj ne osrečujejo s svojimi neslanostmi. Mi ljubimo gospodarsko organizacijo in naš katoški list.

c Gornji Grad. Izvrstni govor g. Pušenjaka na pol. shodu v Gornjemgradu o hranilnicah in posojilnicah je napravil na vse navzoče najboljši utis. Posebno se je vsem dopadla upeljava domačih hranilnic ali šparovčkov. Kmečka hranilnica in posojilnica v Gornjemgradu torej naznanja, da ima na razpolago take šparovčke in ga vsak dobi, kdor vloži najmanj 4 krone, katere se mu obrestujejo in jih dobi nazaj z obrestmi vred, kadar bi vrnil šparovček hranilnici. Stariši, napravite otrokom veselje in jim priskrbite šparovčke. Hranilnica in posojilnica jih je že lepo število razpečala.

c Gornji Grad. V nedeljo dne 31. majnika je priredila popoldne ob 3. uri Kmečka zveza v župnijskih prostorih javen ljudski shod, na katerem so govorili gospodje državni poslanci Roškar in Pišek, deželni poslanec Terglav in potovalni učitelj nadrevizor Zadruga zveze Vladimir Pušenjak. Ljudstva se je zbralo ogromno število, da je bil velik prostor celo poln. Prišlo je tudi par pristašev Narodne stranke ogledat si to kmečko zborovanje, katerega vodijo in na katerem govorijo kmetje. Z. veli-

kim zanimanjem je vse sledilo govorom gg. Roškarja in Pišeka, ki sta poročala o potrebi, da se kmetje združijo v samooprambo in samopomoč. Povedala sta pa tudi zanimivih reči iz državnega zbora, o delovanju poslancev Kmečke zveze in o težavah, ki se jim delajo. Nasprotni listi jih napadajo in sramotijo. Pozivljala sta pristaše Narodne stranke, da se oglasijo in da skrbijo, da se jih toži radi njihovih izjav. Pa je bilo vse tiho. Nihče se ni upal z njima spustiti se v pogovor. Še le potem, ko sta gg. državna poslanca odšla in je govoril gospod deželni poslanec Terglav, ki je prišel zahvaliti se svojim volilcem za zaupanje, se je pri opombi, da ima Narodna stranka tudi namen, katehete spraviti iz šole, oglasil g. jurist Presečnik: To je laž! A g. Terglav mu je zabrusil, da se je tako izrazil en učitelj, eden glavnih stebrov Narodne stranke, in če se gospodu poljubi, mu lahko postreže z imenom. To je precej poparilo samozavest mladega klicatelja; hitro je rekel, da to ni treba, da ni radoveden, ali nekaj podobnega. To je povzročilo, da so navzoči kmetje še bolj z veseljem poslušali svojega poslanca in kakor poprej Roškarju in Pišektu so tudi Terglavu navdušeno ploskali, ter pri odhodu uprizorili burne ovacije. Ker je bilo ta dan zelo vroče, je pa pristašem Narodne stranke postalo kmalu prevroče. Ko je govoril gospod Vladimir Pušenjak o narodnem gospodarstvu, posebno o pomenu gospodarskega združništva, pred vsem posojilnic, so se naenkrat pözgubili. Tako se je zgodilo, da pri glasovanju o resolucijah ni bilo proti njim nobenega glasu in so se vse enoglasno in z navdušenjem sprejele. Volil se je nato še pododbor S. K. Z. Resolucije, ki so se soglasno sprejele, so sledeče: 1. Zborovalci na političnem shodu v Gornjemgradu zahtevajo, da se naj pogodbe s Srbijo, glede uvoza živine v našo državo ne sklene razven v tem slučaju, da se zagotovi našemu lesu na trgu v Srbiji znatne ugodnosti, ker drugače trpijo naši kmetje pri živinoreji škodo, ne da bi zato dobili kakoga nadomestila. 2. Zahtevamo, da se v Ljubljani ustanovi deželno nadsodišče za Kranjsko in vse slovenske pokrajine, in da se na slovenskem ozemlju nastavljaajo le slovenski in slovenskimu narodu v resnici prijazni uradniki. 3. Avstrijska vlada naj skrbi zato, da ne bo nikjer nastavljala uradnikov, ki ne mislijo in ne čutijo za Avstrijo. 4. Zahtevamo, da se v Ljubljani ustanovi slovensko vseučilišče in da se na vseh avstrijskih vseučilišjih zagotovi popolna enakopravnost v verskem in narodnem oziru. 5. Ugovarjamo proti namenom društva „Svoboda na šola“, to je šolskih in izvenšolskih krogov, ki hočejo zabraniti versko vzgojo mladine in cerkvi vzeti vsak upliv na šolo. 6. Zahtevamo, da se postava za šole in šolski red, ki se sedaj ozirata samo na potrebe mest, preuredita tako, da bodeta v prid kmečkemu ljudstvu, posebno da se upelje razdeljen poldnevni poduk. 7. Odločno se postavljamo na stališče, da naj država krepko podpira kmetijstvo in pospešuje kmečke zadruge, posebno pri kupovanju potrebščin za vojaštvo, nastanjeno v naši državni polovici. — Ta popoldan je bil za naše kmete kaj lep, četudi je bilo zelo vroče. Kakor pri odhodu gospodov govornikov jim tudi tukaj klčemo: Pridite še večkrat med nas, ker tudi mi smo za Kmečko zvezo!

Brežiški okraj.

**b Sestanek interesentov v svrhu dosege bolj-
ših železničnih zvez na progi Zidani Most—Zagreb**
in telefonske zveze se je vršil v Brežicah dne 31. maja t. l.

b Kozje. Na binkoštni pondeljek je bila iz Kozjega prosilna procesija k sv. Joštu k podružni cerkvi koprivniški. — Pri nas se že prav prično pripravljajo na sv. birmo, ki bode 7. julija. — No, kaj pa kaj bralno društvo dela, da ni nič duha in ne sluha od njega. Mladičji, mladenke, pogum: in korajžo, ter v kratkem nam pripravite zopet kakšno veselo in zabavno urico. Mi mladi le pojdemo pogumno naprej in ne nazaj, ter bralno društvo naj nam bode ponos in ščit za boljšo bodočnost. Pošiljam pa vsem zavednim mladeničem in mladenkam mladeniški pozdrav!

b Iz Rajhenburga. Zadnjega majnika se je pri Habincu na Gorici blagoslovila lepa lurska kapelica ob navzočnosti štirih duhovnikov in dvesto ljudi. — Suša je jela že silno pritiskati, dne 3. junija pa je začelo dežiti. V tej noči je treščilo, v hlev župana Dolarja na Raztezu. Hlev je pogorel, živino so pa rešili. — Vinogradi obetajo bogato trgatv. Grozdje zgodnje je začelo evesti že mesca majnika, kar še ljudje nikdar ne pomnijo.

Drobtinice.

d Novi bankeveci po 20 kron izidejo koncem tega meseca.

d Svarilo pred izseljevanjem v Brazilijo. Po poročilih došlih ministrstvu za notranje stvari, namerava vlada brazilijanske države Espirito Santo pospeševati priseljevanje in naseljevanje tujih delavcev. V to svrhu misli navedena vlada prirediti priprave v izmer po sedanjem predsedniku brazilijanskih zedinjenih držav, Alfonze Penna, imenovanih naselbin ob obrežjih reke Quandu. Druge naselbine se imajo ustanoviti (napraviti) ob reki St.

Jose, nadalje v virju reke Itaunas in ob reki Itapemirim. — Ker se tiče obnovitev državnega pospeševanja priseljevanja v zgoraj navedeno državo Espirito Santo tudi avstrijskih izseljencev, in z ozirom na dejstvo, da je gospodarstveni položaj ondudaj že sedaj naseljenih Avstrijcev (južnih Tirolcev) zlasti vsled zmanjšave vrednosti glavnega pridelka te države, kave, jako slab in so tudi zemljiške, podnebne (klimatične) in druge razmere za navedene naselbine odmenjenih krajev le jako slabo prospešne, se za sedaj živo svari pred izseljevanjem v državo Espirito Santo.

d Človek, ki je imel zelo veliko časa, je izračunal sledeče: Povprečno se porodi 36 milijonov otrok vsako leto na svetu, ali 70 na minuto, torej več nego eden na sekundo. Če bi zibeli teh otrok postavili drugo ob drugo, bi to izdalo dolgost, ki bi bila enaka potovanju okoli zemlje, in če bi šle matere s svojimi novorojenčki drugo za drugo vedno po 20 v eni minuti mimo nas, bi bili zadnji mimoidoči otroci že štiri leta stari.

d Uganka. Kako se ujemajo gnoj, slama in solnčnik? — Ako pelje oče gnoj na njivo — zraven njega pa stopa hčerka s slamnikom in solnčnikom.

Za kratek čas. Tat se gre zahvaljevat svojemu zagovorniku-odvetniku, pa ga ne najde doma. V pritličju njegovega stanovanja pa zagleda odvetnikovo vrhno sukajo. Vzame jo rekoč: „Tako, da bo vsaj vedel, da sem bil tu.“

A: Prav lepo bi vas za nekaj prosil, a prosim, obdržite to za-se. — B: Z največjim veseljem. — A: Prosim, posodite mi 50 kron. — B: Dobro, te bom za-se obdržal.

Tat k odvetniku, ki ga je tako izvrstno zagovarjal, da je bil oproščen: „Hvala, gospod doktor! Prva zlata ura bo vaša!“

Vesten hlapec. Nek čudak si je vedno zbiral služabnike. Nobeden mu ni bil po volji. Ko vzame zopet novega hlapca v službo, ga pozove k sebi in mu reče: „Poslušaj, jaz nisem slab človek, samo na kratko ukazujem, zato je treba le, da razumeš moje misli. Tako na primer, ako rečem: „Prinesi mi britev, da se bom obril, mi moraš prinesiti tudi gorke vode, milo, brisalko, kratko rečeno vse, kar je potrebno. Enako mora biti pri vsaki stvari.“ Vse je šlo gladko nekaj časa. Nekega dne pa zbolil gospod in pošlje po zdravnika. Hlapec odide. Še-le čez par ur se vrne domov. „Hvala Bogu, da si že vendar enkrat tu“, mu reče gospodar. „Oprostite, milostivi gospod. Šel sem po zdravnika, po notarja za oporo, po duhovnika, ako se želite izpovedati in k mizarju po krsto, če umrete“. Hlapec se je ravnal natanko po gospodarjevem navodilu.

Književnost.

§ Leposlovna knjižica, VI. zvezek. Mož Simone. Champol. Preložil V. Levstik. Cena vezani knjigi je 3 K, broširani 1 K 90 v.

§ G. Valentin Stolzer, bivši šolovodja, stanujoč v Graecu, Lazareth-Gasse 12, nabral in vglasbil je 49 pesmi za Marijine praznike, za Šmarnice in druge pobožnosti, in velja komaj te zbirke 2 K 90 v. Marijine pesmi so povzete iz najboljših pesmaric, in so napevi pesmim priprosto-primerni, milodoneži in lahki.

§ Anton Foerster: 6 Marijinih pesmi za tri ženske ali moške glasove (ena za 2, štiri tudi za 1 glas) z orglami. Cena partituri K 1,80, vsak glas 40 vin. Založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani. — To so Marijine pesmi, ki morajo vsakogar razveseliti; nič dolgočasno-vsakdanjega, melodija in harmonija sveža in zanimiva, — kar je za nas vevlačno — so pesmi razven ene zelo lahke. Tri pesmi imajo čisto novo besedilo, ki pa je tudi že cerkveno potrjeno. Vsem zborom bodi ta zbirka toplo priporočena ter ob enem izražena želja, naj kmalu sledijo še druge, ker je ta na glavi označena kot „prva.“

§ Slava Bogu. Mašne pesmi za mešan zbor. Založil P. Hug. Sattner. 3. pomnoženi natis. Založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani. Partitura stane K 1,50, glasovi po 40 vin. — Pesmi tega zvezka, obsega jih 14, so iz večine že znane in povsod udomačene ter priljubljene. Saj spadajo med najboljše in najbolj jedrate, kar jih imamo Slovenci v tej vrsti. Zato samo opozarjamo na to pomnoženo izdajo, ki jo še posebej odlikuje lep tisk na močnem papirju.

§ IV. zvezek „Gregorčičevih poezij“. V samozaložbi Narodne tiskarne v Gorici je izšel IV. zvezek „S. Gregorčičevih poezij.“ Kakor so se bliskovito razširili po naši slovenski domovini prvi trije zvezki Gregorčičevih krasnih poezij, tako, upamo, obišče tudi četrti zvezek slednje slovensko koč. Zvezek stane elegantno vezan z zlato obrezo 3 K, po pošti 20 vin. več, broširan 2 K, po pošti 20 v več. Ker je čisti dohodek namenjen „Solskemu Domu“, kateremu je bil pokojnik iz srca naklonjen do zadnjega diha, se eventualna preplačila hvaležno sprejemajo ter v domačem listu izkažejo. Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Najnovejše novice.

Zahvala. Vsem, ki so pripomogli, da je ustanovni shod Zveze slovenskih mladeničev v Ljutomeru tako nepričakovano lepo uspel, posebno vele-

častitemu g. dekanu Martinu Jurkoviču, ki je imel pri tej priliki slovesno sv. mašo, pevskega društva v Ljutomeru in njegovemu predsedniku g. Josipu Velmar in pevovodji g. učitelju Fr. Zacherl, pevskega zboru od Sv. Jurija na Ščavnici, gospodu državnemu poslancu dr. Kreku, vsem govornikom s Koroške, Goriške in Štajerske, kakor tudi vsem vrlim organizatorjem krščanske slovenske mladine iz reka iskreno zahvalo za S. K. S. Z. dr. J. Hohnjec.

Na ustanovni shod Z. S. M. v Ljutomeru so se prišle te-le brzojavke:

Trbovlje. Mladeničem čvrstim iskrene pozdrave. Kmečko bralno društvo.

Trbovlje. Združite se trdno za boj na sovrahe. Katoliško društvo.

Cmurek. Zvezi slovenske mladine; naj blagoslovi Bog pričetek vaš; da delo ne zaspi, trud pa boe naš. Arnovski mladeniči.

Dunaj. Združuj ljubezen vas do idealov, ki vera bodo naj in domovina. Natlačen, Kemperle, člana „Danice.“

Sv. Križ tik Slatine. Mladeniči slovenski, skupaj zbrani. Bog živi vas, mi gremo z vami. Bralno društvo.

Slivnica pri Mariboru. Proevitaj mladina, zlahten obrodil nam sad. Hirti, Volčič, Roch.

Marenberg. V duhu smo z vami, tukli mi se hočemo boriti za vero in besedo materino. Marenberški mladeniči.

Sv. Lovrenca nad Mariborom. Slovenskim mladeničem iskreni pozdrav. Bog naj blagoslovi vaš neumorno delo za našo vero, sveto in domovino drago! Mladeniči, naprej! Za kmečko bralno društvo pri Sv. Lovrencu nad Mariborom. Brerovnik, predsednik.

Vurberg. Zadržani, se shoda udeležiti, kličemo z od besnih sovražnikov napadenega Vurberga: Vrla slovenska mladina, pogumno v boj za našo versko in narodno svetinjo v blagor domovini in v strah sovražnikov! Živio, voditelji! Vurberžani gremo za vami! Kokelj, Raše, Felicjan.

Listnica uredništva.

Radi mladeniškega shoda v Ljutomeru smo morali tokrat več dopisov izpustiti, nekaj smo jih okrajšali, nekaj pa jih pride v prihodnje število.

Loterijske številke.

Dne 6. junija 1908.

Trst	36	56	84	79	11
Linc	73	83	80	6	53

Izjava.

Jaz podpisani Jožef Pavčnik, načelnik krajnega šolskega sveta pri Sv. Miklavžu nad Laškim obžalujem, da sem g. Pavel Lorbek-a, šolskega vodjo pri Sv. Miklavžu nad Laškim po krivem nepoštenega dejanja obdolžil, ter ga s tem na časti žalil. Izjavim, da ne dvomim o njegovi poštenosti ter se mu zahvalim, da je odstopil od tožbe. Sv. Miklavž nad Laškim, dne 2. junija 1908.

Jožef Pavčnik,
načelnik kr. šol. sveta.

487

Učenec se sprejme takoj v trgovino mešanega blaga D. Tombah, Sv. Vid pri Ptuj. 456

Na prodaj je malo posestvo 1/2 ure od Laškega trga. Cena 4.400 K. Pogoji zelo ugodni. Natančneje se izve pri Franc-u Kokol, v Laškem. 449

Lepo posestvo, v lepi legi, 10 minut od St. Pavla, četrte ure od tovarne, hiša in gospodarsko poslopje novo postavljeno, 5 oralov njiv in travnikov, kakor tudi par minut oddaljena novozidana hiša s sadonosnikom, se proda skupno ali na drobno! Vse je v najboljšem stanju in tudi pripravno za gostilno ali drugi obrt. Popraša se pri Ferdinandu Vedeniku v St. Lovrencu pri St. Pavlu pri Preboldu h. št. 1. 258

Malo posestvo v Spielfeldu na državni cesti, obstoječe iz travnika, njive, sadonosnika in hiše, se radi smrti po ceni pod roko proda. Latzko Ferdinand, Schoscharitschgasse 5. Studenci Maribor. 303

Za kmečka dela se iščeta hlapec in dekla v neko župnišče. Plača po dogovoru. Naslov v upravnistvu „Slov. Gospodarja“. 442

Gumijeve trakove ali vezi, ozke, sive in najboljše za zeleno cepljenje trsov pošilja 1 kg. po 26 K, a tudi manje, franko po poštne povzetju trgovina Štef. Zinauer pri Sv. Jakobu v Slov. gor. Trgovci znaten rabat. 450

Pojasnila o inseratih daje

upravnistvo samo tistim, ki priložijo vprašanju znamko za 10 vinarjev.

Vila

10 let davka prosta, v najlepšem delu, južna lega, krasna oprava, dober obrestni dohodek, v bližini južnega kolodvora, se radi rodbinskih razmer pod jako dobrimi plačilnimi pogoji takoj proda. Vpraša se v upravnistvu. Iz prijaznosti pove natančneje tudi g. Pučelik, Kokošinegov drevored št. 141, Maribor. 439

Gosli za umetnike z jako lepim glasom se za 20 K s škatljo vred prodajo. Naslov pri upravnistvu. 476

Dobro obiskana gostilna kjer se toči vino, žganje in pivo. Prodaja tobaka. Zraven je tudi malo zemljišče, ter lepo obrastena hosta. V bližini se nahaja kamenolom z več delavci in brod prek Save. Gostilna s posestvom vred leži na lepem kraju, ob glavni cesti, eno uro od Sevnice proti Zidanemu mostu. Proda se radi starosti. Več se izve pri Jurij Deželak, gostilničar v Ledini št. 61. Sevnica ob Savi. 478

Kovaškega pomočnika in učenca sprejme takoj g. Kores Alojzij, mlinska ulica 44. Maribor. 447

Jabolčno vino, bruse, modro galico, liče (Raffia) proda po ceni Vid Murko, trgovec v Mariboru, Mellingerstrasse 24. 474

Iščem trgovskega pomočnika, ki je zmožen slov. in nemškega jezika. Ponudbe naj se pošljejo do 1. julija t. l. na Franc Petan, trgovec z mešanim blagom, Sromlje pošta Brežice. 469

Prodajo se cevi in sploh vsi deli ki se rabijo pri Studencih. Mellingerstrasse, Wittenbauergasse 3. Maribor. 481

Posestvo, obsegajoče 5 oralov, 1 uro od Maribora, pol ure od kolodvora in tovarne, se prostovoljno proda. 5 njiv, 2 travnika, sadonosnik, 3 gozdi, 3 glav živine 1 svinja z vsemi potrebščinami. Cena 6000 K. Natančneje pove Anton Logarič, Sv. Miklavž, p. Hoče pri Mariboru. 485

Služba orglavca in cerkvenika v Svečini se odda s 1. julijem. Skupnih dohodkov z lepim stanovanjem, vrtom ter njivo okroglo 700 K na leto. Oženjeni rokodelci imajo prednost. Cerkevno predstojništvo. 486

Mlad sedlarski pomočnik se sprejme v delo. J. Kralj, sedlar Zelezniški, Gorenjsko. 489

Studenčnega pomagača oziroma učenca, dobrega in močnega (ne alkoholičarja), ki naj razume tudi nekaj tesarskega dela, sprejme takoj proti dobri plači g. Franc Bratina, studenčni mojster v Križevcih pri Ljutomeru. 491

Mizarske pomočnike vzame v stalno delo Georg Kobale, mizarski mojster v Slov. Bistrici. 490

Učenec, kateri zna nemško in slovensko govoriti, se sprejme pri trgovcu K. Zamolo v Framu. 458

Prilnega učenca sprejme takoj g. Divjak slikar in pleskar, župnijska ul. št. 7, Maribor. 436

Stampilje

iz kavčuka, modele za predtiskarije, izdeluje po ceni Karol Karner, zlatar in graver v Mariboru, Gosposka ulica števil. 16. Vhod: Webergasse 3.

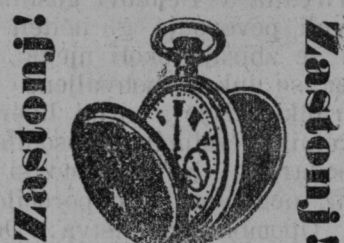
Močna kočija s 4 sedeži, posebno primerna za ceste na deželi, se poceni proda. Vpraša se pri Gruberju, tovarna usnja v Mariboru, Draugasse. 493

Upokojenega duhovnika želijo farani Škalske podružnice cerkve v Plešivcu (p. Velenje), da bi se mogli večkrat udeležiti sv. maše. Cerkev je lepa, zraven cerkvena hiša, ki ima 4 prostorne sobe, 2 kuhinji, 2 lepi kleti in lep vrt. Poleg hiše gospodarsko poslopje za 1 kravo in 2 svinjska hleva. Farani radi prispevajo hrano za 1 kravo in 1 svinjo čez celo leto in bi tudi skrbeli za celoletno kurjavo. Ponudbe se naj pošljejo dekaniji Škale, p. Velenje. 465

Izučena babica se priporoča cen. gospem. Na zahtevo dobijo tudi dobro postrežbo. Burplatz št. 1, I. nadstropje. Maribor. 463

Lepo malo posestvo obstoječe iz njiv, sadonosnik z lepim travnikom z eno nadstropno hišo tik župnijske cerkve, koja je tudi ob enem romarska cerkev; v hiši se izvršuje trgovska in gostilniška obrt, na prav prijetnem kraju in ne daleč od tam pa sta tudi 2 lepa vinogradi in eden sadonosnik z lepo opeko krito hišo, ki ima spodaj obokane kleti in je tudi pripravna za kako obrt, je vse skupaj ali pa posebej po zelo nizki ceni na prodaj. Celi ta objekt je po vsem v dobrem stanju. Več se izve pri Franc-u Petiček, poselniku in gostilničarju v Šmarju pri Jelšah. 468

Čisto zastoj!!
5000 ur z verižicami

Povodom cesarjevega jubileja in za reklamo za naše novoizdane jubilejne ure z razširjanjem ilustriranega cenika dobi lahko vsak jako fino novo srebrno anker-remonar-ur z oklepno verižico zastoj. — Pošlje se naj naslov in 1 K (tudi v znakah) za poštano in stroške na Izvoznico ur „Famos“ Dunaj, XVI/2. Poštni oddelek 49. S povzetjem stane K 1-70. 466

Velekrasna in dobičkonosna kmetija z 20 orali zemlje, obstoječa iz rodovitnih njiv in travnikov, plodonosnega sadovnjaka in lepega gozda, v dobrem stanju se nahaja joča hiša in pospodarska poslopja 1 uro od Maribora, 1/4 ure od cerkve in železniške postaje, blizu okrajne in državne ceste, na jako prijaznem kraju se vsled družinskih razmer pod ceno namreč za 6-200 gl. z vsem gospodarskim orodjem vred proda. 700 gl. je vknjiženih. Govedi se uspešno redi 18 glav. Več se izve pri Josip-u Serneč, km. sin in Gradiški pošta Pesnica. Mešetarji so izključeni. Za pismena vprašanja se mora pridjati znamka za odgovor. 472

Proda se malo posestvo, okoli 2 orala s hišo in gosp. poslopjem in vrtom in brajdami. Gostilniška obrt. Primerno za penzionista. Od postaje. Hoče 1/4 ure oddaljeno. Franc Čirič v Bohovi 20, p. Hoče. 444

Pozor,
kmetice in dekleta!

V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že čez 25 let, posrečilo iznajti najboljšo sredstvo za rast las, t. j.

Kapilor št. II.

Isti deluje, da postanejo lasi gosti, dolgi in odstranjujejo prhljaj (luske) na glavi. Cena (franko na vsako pošto) je: eden lončič 3 K 60 v, dva lončka 5 K. Treba, da si vsaka obitelj naroči. Prosim, da se naroči samo od mene pod naslovom: P. Jurišič, lekarnar, Pakrac Slavonska. Denar se pošlje naprej ali s poštanim povzetjem.

Ormoška posojilnica

reg. zadruga z neomejeno zavezo

naznanja, da je uvedla pri svojem zavodu

domače hranilnice.

Vsakdo, ki hoče, da se mu posodi domača hranilnica, mora vložiti na vložne knjižice K 6 — kot jamstveno vlogo za domačo hranilnico, ki ostane lastnina posojilnice. Ta vloga se obrestuje kakor druge vloge. 477

Hranilne vloge se obrestujejo po 5%.

Uradne ure so vsak torek in sredo od 8. do 12. ure dopoldne.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

(registrovana zadruga z neomejeno zavezo).

Glavni trg števil. 5, I. nadstropje.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo s 4 1/2 % obrestmi. Obresti se pripisujejo h kapitalu koncem vsakega leta in se obrestujejo potem enako glavnici. Rentni davek plača zadruga sama.

Hranilne knjižice se realizirajo in se te vloge obrestujejo nepretrgoma.

Posojila se dajejo le članom na vknjižbo pri posestvih proti 5 % in 5 1/2 % in na osebni kredit proti 6 % obrestovanju. Nadalje se izposojuje denar na zastavo vrednostnih papirjev, zlatnine, srebrnine itd. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame zadruga v svojo last proti povrnitvi gotovih izdatkov, ki pa nikdar ne presegajo zneska 8 kron.

V pisarni se sprejemajo vse tozadevne prošnje in se brezplačno in hitro rešujejo. — Uradni dan je vsak torek in petek od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne.

88 (k. l.)

Milan Hočevnar-Celje

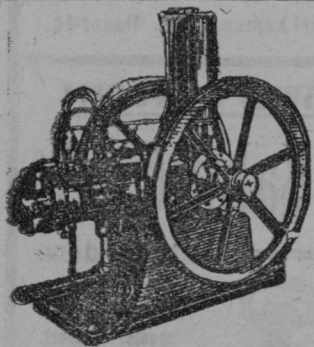
Glavni trg števil. 10.

Priporočila za napravo domače pijače posebno dobro pripravo ali tvarino, tudi za vse vrste žganja in likera.

Olja, švicarskega sira, ogrske salame, kave 1 kg od 2 K naprej, rogatsko in radajnsko kisló

«»» vodo, galico, žveplo in rafije. «»»

Jamčim za dobro in solidno postrežbo.

Karol Sinkovič,
ključavničar in izdelovatelj
motorjev in strojev
Maribor, Puffgasse 9.

Ker postaja bencin vedno dražji,
so najboljši za industrijo in poljedelstvo

Cilmase
Bohsel-motorji

pri katerih stane ena konjska moč za eno uro 1 1/2, do 2 1/2, vinarja.
Ti motorji se lahko ogledajo v toku pri meni.

Karol Sinkovič,
zastopnik Cilmase Bohsel-motorjev.

76

Posojilnica v Šoštanju,

reg. zadruga z neomejeno zavezo
obrestuje hranilne vloge po

5%

ter plačuje rentni davek za vlagatelje sama.
Uradni dan je vsak četrtek od 9. — 12. ure dopoldne.

Za druga pojasnila je pisarna odprta vsak dan od 9. — 12. ure dopoldne.

464

Načelstvo.

Franc Ksaver Kantner

pilarski mojster, Maribor, Tegetthoffova cesta števil. 26.

izdeluje vsake vrste pile in stružnike iz najboljšega posebnega litega jekla za železniške delavnice, tovarne za stroje, za mehanike, ključavničarje in kovače. Tudi najboljše vrste žago za deske. Prevzame vsake vrste zrabljene pile in stružnike v popravilo. — Opomni, da so njegovi izdelki le ročno delo.

343

Demetrij Glumac

kotlar

Ptuj, Poštna ulica

in MARIBOR, Kaserngasse št. 13

priporočila spoštovanim kmetovalcem kmetje in najboljše brizgalnice,

pri katerih jamči za dobro in trpežno delo.

Posreduje vsake vrste cene in hitro.

Kapljem stari baker, cink in mesing po najboljši ceni.

Franc Divjak,

slikar in pleskar v Mariboru,

župnijska ulica št. 7. se priporočila č. duhovščini in slavnemu občinstvu v izvrševanje najfinjšega in prostejšega slikarstva in pleskarstva po zadovoljni ceni.

365

Veliki trgovinski prostori

s trgov. opravilo se dajo takoj v najem.

Trgovina, ki je že čez 4 leta dobro uspevala, morala se je vsled smrti najemnika opustiti.

Proda se tudi nerabljen, na razstavi kupljen klavir.

Za letovičarje je oddati meblirana soba za dve osebi.

488

Posojilnica v Vitanju.

Solnčnike in dežnike, palice, taške, kovčke, in korbe za potovanje, vozičke za otroke, priporočila

P. Kostić

v Celju. 175 (1)

Na prodaj je v Mariboru enonadstropna hiša z 12 stanovanji, gostilno, zraven dva stavbišča na izbornem prostoru in posestvo blizu Maribora 16 oralov; od tega 4 orale lepega gozda, ostalo prenovljen vinograd, sadonosnik lepe njive in travniki. Pojasnila daje F. Leskovar, posojil. tajnik v Mariboru. 460

Mlad trgovski pomočnik mešane stroke, slovenskega in nemškega jezika zmožen, želi s 1. avgustom svojo službo spremeniti. Naslov pove upravnistvo. 470

Kmetska posestva na Štajerskem.

1. 73 oralov z velikim stanoviščem in hlevom (10 glav živine) 13 oralov je njiv in travnikov, gozda črnega lesa je 60 oralov; cena 28.000 K. To posestvo leži v konjiškem okraju, na pohorski planini.

2. 146 oralov; 25 oralov travnikov in njiv, drugo je gozd (šuma) črnega lesa. Stanovišče in hlevi v dobrem stanu. 2 žagi, jedna s cirkularjem; cena 80.000 K. To posestvo leži v ribniškem okraju pri Mariboru, 2 uri od južne železnice, na pohorski planini.

3. 112 oralov samega črnega lesa; 80.000 K na pohorski planini pri Mariboru, 3 ure od južne železnice.

4. 59 oralov, katerih odpade na travnike 13 oralov, vinograda 3 orali, njiv 4 orali, velika novozidana hiša in hlevi, 1 uro od Poličan, na južni železnici; cena 40.000 K. Tudi so tukaj druga večja posestva pa tudi vinogradi na prodaj (novonapravljeni).

Popraša se pismeno na:

„Posestvaprodaalec“ Poštni predal 63, (Postfach) 63, 452 Celje.

Pozor!

Citaj!

Pozor!

Pakraške želodčne kapljice.

Staro slovit, izvrstno delujoče sredstvo pri boleznih želodca in črevesij, osobito se priporočajo — pri zaprtju in nerednem odvajanju — pehanju, — kongestiji — pomankanju teka, krčih i. t. d. Nedosežno sredstvo za vzdržanje dobrega prebavljanja.

Delovanje izvrstno, uspeh siguran. Cena je za 12 steklenic (1 dvanaestorica) 5 K franko na vsako pošto po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od:

P. Jurišića,

365

lekarnarja v Pakracu št. 201. (Slavonija).

Novi in že rabljeni motorji in kmetijski stroji

so po ceni na prodaj.

Nove izdelke in poprave vseh motorjev in strojev izvrši **Karol Sinkovič**, ključavničar in izdelovatelj motorjev in strojev, Puffgasse števil. 9, Maribor. 368

Oddaja stavbe

enonadstropnega prizidka k sedanjemu šolskemu poslopiju v Zibiki.

Ustmena zniževalna dražba se bo vršila v četrtek dne 25. junija 1908 ob 2. uri popoldan v šolskem poslopiju v Zibiki. Stavba se bo oddala le enemu glavnemu podjetniku.

Izklicna cena znaša 12.600 K.

Stavbeni objekt, sestojec iz stavbenih načrtov, strokovnika stavbenega dovoljenja in stavbenih pogojev, je v upogled razpoložen v šolski pisarni v Zibiki in pri okrajnem šolskem svetu (okrajno glavarstvo) v Celju.

Vsak dražbenik mora pred pričetkom dražbe položiti varščino v znesku 1260 K.

Krajni šolski svet Zibika, okraj Šmarje, dne 4. jun. 1908.

Martin Kočevar

484

načelnik.

Ljutomerčana,

■ zajamčeno pristno vino le iz ■
■ ormoškega okraja, raznih let- ■
■ nikov, ima velike množine ■
■ po nizkih cenah na prodaj ■

Kletar. društvo v Ormožu.

Naznanilo.

Tri deželne ustanove po 600 K se podelijo na Štajersko pristojnim slušateljem na živinozdravniški višji šoli na Dunaju v začetku šolskega leta 1908/09 in sicer se podelijo, ker trajajo študije na tej šoli 5 let, za celo dobo 5 let, če se seveda dotični izkaže vrednega. Prosilci se morajo zavezati, da ostanejo po absolviranju študij najmanj šest let v živinozdravniški službi dežele Štajerske.

Prošnje do 31. julija 1908 na deželni odbor. Gradec, 28. maja 1908.

Štajerski deželni odbor.

492

Izjava.

Podpisani se iskreno zahvaljujem gospodu dr. V. Červinku, zdravniku v Braslovčah, katerega sem v pijanosti in brez najmanjšega povoda dejansko napadel na cesti, da mi to dejanje odpusti.

Zajedno pošljem po njegovi zahtevi pet kron po družnici družbe sv. Cirila in Metoda v Braslovčah. Šmartno, dne 2. junija 1908.

Martin Remic,
posestnik.

482

Zahvala

za mnogostransko izraženo sožalje ob smrti naše nepozabljive hčerke ozir. sestre

Micike Štiglic,

ter za mnogoštevilno udeležbo ob nje zadnjem spremstvu usojamo si tem potom vsem blagim prijateljem in znancem izrekati najsrčnejšo zahvalo. Osobito se posebej še za mnoge podarjene krasne vence, prečastiti duhovščini iz Rečice samostana Nazarje in iz Mozirja za častno spremstvo, č. g. kaplanu M. Jurharju za tolažljivo propoved, šolskemu vodstvu v Rečici s šolarji in domači požarni brambni za korporativen nastop in spremstvo, ter gg. pevcem za gniljive žalostinke — iskreno zahvaljujemo. Rečica, dne 4. junija 1908.

488

Rodbina Fran Štiglic.

Peronospora-brizgalnice,

najboljših sestavov po najnižjih cenah, kakor tudi najboljše mlatilnice, na roko in gepelj, ter vse poljedeljske stroje, nadalje travverze, železniške šinje, cement, strešno lepenko, železne in svinčene vodovodne cevi, sesalke itd. — dobite

pri narodni tvrdki

445

„Trgovina z železnino“ „Merkur“
P. Majdič, Celje.

ŠTEFAN KAUFMANN

trgovina z železnino v

Radgoni,

prilporočila svoje

kose

in

srpe

izvrstne kakovosti, kakor tudi vse vrste bruse in železnino po najnižji ceni.

386

Karol Kocijančič

kamnoseči mojster

MARIBOR, samo Schillerstrasse 25.

izdeluje altarje, prižnice, podobe in vsa druga stavbinska dela iz kamna, žrli, spomenike itd.

Zaloga izgojovljenih nagrobnih spomenikov.

468

Vsi marmornati oltarji v baziliki v Mariboru so moje delo.

Sedaj je priložnost,

24, 28 in 30 kr. Sateni novomodni, po 30 in 40 krajcarjev meter. Cepiji v veliki izbiri. Volne za ženske obleke v vseh barvah m po 40, 60 in 70 kr. Svilneni robci najnovjši po 90 kr. gld. 1, 1'20, 1'60, 2 itd. Perkarnati robci po 22 in 30 kr. Čajgi za moške obleke po 50, 60, 70 itd. Štofi za moške obleke v veliki izbiri po gld. 1'20, 1'40, 1'80 itd. Šrajce za delavnik in praznike po 60, 70, 80, 1—, 1'20 itd. Najnovjša izbira kravat, ovrtnikov, žepnih robcev, dežnikov in predpasnikov. Civilih belih in pisanih za blazine in žimnice (motrace). Gotove obleke za fante. Ker prodajam vse po nizki brezkonkurenčni ceni, pričakujem mnogobrojnega obiska ter se bilježim z velespoštovanjem **M. E. ŠEPEC**, Grajski trg št. 2.

Za veselice

in druge slavnosti priporočam se svileni papir, v vseh barvah, konfeti, kače, papirne krožnike, razglednice itd. v največji izbiri. Trgovina s papirjem in pisalnimi potrebščinami: **VILKO WEIXL**, Maribor, Gornja Gosposka ulica 33.

Svoji k svojim!

Nova trgovina Fr. Bureš,

urar, očalar in zlatar
v Mariboru

Tegetthoffova cesta 33,

priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnih zlatih, srebrnih in niklastih ur, očal, dalnogradov, raznovrstne zlatnine in srebrnine po najnižjih cenah. Garancija več let.

Vsi popravki se točno in hitro izvršijo.

„CROATIA“

edina hrvaška zavarovalnica, osnovana od občine svobodnega in kr. glav. mesta Zagreba

„CROATIA“, osnovana na temelju vzajemnosti, sprejema v zavarovanje proti požaru in vpepelitvi po bliski nepremičnine vsake vrste: hiše, gospodarska poslopja, tvornice, mline itd. ter premičnine, kakor: hišno opremo, gospodarsko orodje, opremo, stroje, blago, žito, blago v trgovinah itd. po jako ugodnih pogojih in nizkih cenah.

Vsa pojasnila daje: Podružnica „CROATIA“ v Trstu, Corno št. 1.

!! Glavna zaloga **BARTHELNOVEGA** apna za poklajo !! Razne vrste travnega, detelnega, gozdnega in vrtnarskega semena priporoča

M. Berdajs

Maribor!
Sofijin trg

Pozor! Za spomlad! Pozor! Manufakturna trgovina RUDOLF HAVELKA V PTUJU

priporoča slavnemu občinstvu svojo veliko in novo zalogo raznovrstnega volnenga ter perilnega blaga za ženske, kakor tudi najnovjše štofe za moške obleke po primerno nizkih cenah. — Postrežba točna in strogo solidna!

Palma!

Gotova sreča vsem posestnikom živali je Palma, ki obvaruje boleznij in ozdravi vsakovrstno pernatost in štirinogato žival — bolno na prebavilih, krvi ozir. živcih in je bolezen: drislja, nahod, vnetje, prisad, davica (difterija), revma, protin, krč ozir. božjast. Ob Palma se živali naglo pitajo. Zdravim 6—8 krat ceneje nego bolnim! 1 K pošt. znak (nakazano 6 v več!) prinese pošt. prosto Palma z navodilom. Spod 4 K naroč. ni povzetja! **I. E. WEIXL**, žival. živila, Maribor, Zofijin (senenski) trg št. 3. 229

Za 10 ozir. 20 K denarja, 12 ozir. 25 K Palma; trgovci imajo poseben zaslushek in barveno slikano lepako.

Za sedanji čas!

se celemu Slov. Bistriškemu okraju priporoča, da naj kupi vsak: galico, brizgalnico, pat. lug na mesto apna za škropljenje vinogradov, gumi trake, cevi, pipe i. t. d. Najbolj jamčene kose, srpe bruse in vile. Dolgo železo, žage na vodno moč, domačo pijačo, Bartelov prašek za živino in svinje vsake vrste, železnino i. t. d. pri

A. Pinter-ju

pri farni cerkvi v Slov. Bistrici.

425

Franjo Horvat

cerkveni in sobni slikar,

Maribor, Kasinogasse št. 2

naznanja da se je preselil iz Gornje Radgone v Maribor ter se veleč. duhovščini in p. n. občinstvu priporoča za slikanje cerkev v vsaki tehniki, altarnih slik in križevih potov kakor vse v slikarsko in pleskarsko stroko spadajoča dela, od priproste do najfinejše izpeljave. Bralnim društvom se posebno priporoča za slikanje odrov.

404

Pozor!

Najbolj krepki in trpežni klobuki vsake vrste se dobijo pri Vitanjskem klobučarju

F. Jankovič-u.

290

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Grajski trg št. 2 v hiši gostilne pri črnem orlu (Schwarzen-Adler).

Hranilne vioge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4½%. Obresti se pripisujejo k kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti papirni varnosti po 4¾%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in posestvo po 5½% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne pressegajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izjemši praznike. — V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. popoldne.